

บันทึกการประชุมเวทีการมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์
โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

เวทีที่ 17 ณ วัดกงหราใหม่ ตำบลกงหรา

อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง

วันพุธที่ 21 เมษายน 2547

ผู้เข้าร่วมประชุม 74 คน

อาจารย์จรูญ หยุทอง

ในฐานะผู้รับผิดชอบการประชุมประชาสัมพันธ์โครงการฯ ซึ่งเจตนาของการจัดเวทีจัดทำแผนแม่บทฯ ในพื้นที่ที่กงหราว่าเป็นการจัดต่อเนื่องจากในรอบแรก 10 เวที ครั้งนี้เป็นรอบสอง โดยพื้นที่ที่กงหราจะเน้นในประเด็นป่าต้นน้ำ ทั้งนี้มีเป้าหมาย คือ (1) ต้องการฟื้นฟูทะเลสาบสงขลาให้กลับมาเหมือนเดิมมากที่สุด (2) เน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน (3) เป็นแผนที่มีการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (4) มีการพัฒนาที่ยั่งยืน และมีสื่อในการประชาสัมพันธ์เพื่อสื่อข้อมูลให้กระจายไปถึงพี่น้องประชาชนให้มากที่สุด เช่น แผ่นพับ จดหมายข่าว เว็บไซต์ หนังสือพิมพ์โฟกัสภาคใต้ คัทเอ๊าต์ และมีการถ่ายทอดสดทางวิทยุ สวท. (สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดพัทลุง) และสถานีวิทยุ มอ. FM. 88.0 MHz

ในช่วงเดียวกันนี้ จะมีคณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในพื้นที่จำนวนมาก จึงอยากชี้แจงให้พี่น้องประชาชนเข้าใจก่อนที่จะเกิดความสับสน

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษณ์

แนะนำทีมงานศึกษา 3 สถาบัน ประกอบด้วยผู้จัดการโครงการและหัวหน้าทีมประเด็นศึกษา ที่มาร่วมในเวที และได้ชี้แจงแนวทางการจัดร่างแผนแม่บทฯ หลังจากจัดเวทีรอบแรก 10 เวที และได้หยุดพักไป 1 เดือน เพื่อรวบรวมข้อมูล ทั้งในส่วนของการศึกษาและข้อมูล ความคิด ความเห็น ความต้องการของชุมชน มารวมเป็นร่างแผนแม่บทฯ ทั้งนี้เพื่อเป็นกรอบการทำงานในอนาคต

เอกสารที่คณะศึกษาได้จัดร่างเป็นต้นร่างแผนแม่บทฯ แล้วนำมารับฟังความเห็นจากประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัด คือ สงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช ร่วมเสนอแนะ เพื่อนำไปปรับปรุงเพิ่มเติม ในเบื้องต้นได้กำหนดแผนออกมาเป็น 4 แผน คือ (1) แผนหยุด หยุดปัญหาวิกฤตบางเรื่องก่อน เช่นหยุดทำลายป่าต้นน้ำ ป่าพรุ หยุดการปล่อยน้ำเสียทุกประเภทลงทะเลสาบ หยุดทำพื้นที่นาทุ่งนอกเขตที่ตกลงไว้ หยุดใช้เครื่องมือประมงผิดกฎหมาย เมื่อหยุดปัญหาวิกฤตได้แล้วก็จะเริ่มแผน (2) แผนฟื้นฟูหรือบูรณะ ฟื้นฟูป่า ฟื้นฟูลำคลองธรรมชาติ (3) แผนอนุรักษ์ เพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างฉลาด อยู่ในภาวะสมดุล เช่นอนุรักษ์ป่า การใช้ที่ดิน และ (4) แผนนำไปสู่ความยั่งยืน

ในเวทีวันนี้คงจะไม่พูดถึงปัญหามากมาย แต่จะยกระดับเวทีมาพูดถึงแนวทางในการแก้ไข ไม่ว่าจะเป็น การทำชลประทาน การทำเขื่อน ฯลฯ โดยนำแผนที่ร่างมาเป็นแนวทาง

ยกตัวอย่างแผนหยุด ในพื้นที่คันน้ำ อยากให้พี่น้องในพื้นที่ช่วยกันพิจารณาแผนที่จัดร่างมาแล้ว ว่าตรงกับความต้องการที่ได้เสนอความเห็นมาหรือไม่และช่วยเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อเป็นการวางกรอบการทำงานในอนาคตต่อไปว่าจะใครควรทำ อะไรทำไม่ได้ อะไรทำได้ จะได้เป็นแผนแม่บทของคนทั้งลุ่มน้ำทะเลสาบอย่างแท้จริง

คุณถาวร พรหมสังคหะ

หากพูดถึงการบุกรุกทำลายป่า ในยุค 3-4 ปีที่ผ่านมาคงจะไม่มี เพราะก่อนหน้านี้เรามีท่านนายอำเภอคนหนึ่งมาช่วยที่กองหราชันตระหนักในเรื่องนี้มาก ได้ตั้งเป็นหน่วยพิทักษ์ป่าขึ้นมา ผมเองก็เป็นสมาชิก น่าจะเป็นท่านวสันต์ วรรณโรรหรือไม่ว่า ท่านได้ทำแนวกันชน ทำสัญญาประชาคมกับชาวบ้านตั้งแต่กองหราชันตะโหมด ว่าต่อไปนี้เราจะหยุดการทำลายป่า ชาวบ้านก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ได้ขึ้นไปตัดถนนเป็นที่เรียบร้อย แล้วให้สัญญาว่าห้วยดินป่าข้างใครก็ตามหากมีการตัดไม้ทำลายป่า เจ้าของสวนต้องรับผิดชอบ ตั้งแต่ปีนั้นคนในพื้นที่ไม่มีการทำลายป่า แต่มีป่าบางบางส่วนที่ต้องทำ เพราะถ้าไม่ให้ขึ้นเขาไม่เช่นนั้นคนกองหราชันไม่รู้จะไปทำอะไรกัน

ทุกสิ่งทุกอย่างคนกองหราชันออกจากบ้านก็ขึ้นเขาแล้ว แต่คนกองหราชันไม่เรียกเขา เขาเรียกว่าควน แต่คนข้างใต้เขาเรียกว่าควน เพราะฉะนั้นเขากับควน ผมยังสับสนว่าตรงไหนเขาตรงไหนควน ห้ามคนกองหราชันขึ้นเขาก็เหมือนห้ามคนล่าปลาลงทะเล มีค่าเท่ากัน เพราะการทำมาหากินคนกองหราชันอยู่ในป่าข้าง แล้วที่ผ่านมา 3-4 ปีที่ผ่านมาบอกได้ว่าการทำลายป่ามีน้อยที่สุด เพราะชาวบ้านตระหนักถึงผลกระทบต่อน้ำที่ป่าคันน้ำ คือปัญหาเรื่องน้ำ ผมออกต้องออกตัวสักนิดหนึ่ง ผมเพิ่งมาอยู่ในกองหราชันได้ประมาณ 15 ปี เป็นเขยกกองหราชัน แต่สัมผัสกับพี่น้องหลายเวทีหลายแห่งที่ได้ไปร่วม

ปัญหาของคนกองหราชันก็มีเรื่องป่าคันน้ำ อย่างที่ท่านได้พูดแล้วว่า คลองขุดลอกต่ำกว่านา น้ำชลประทานก็อยู่กองหราชัน แต่คนที่ได้รับน้ำ คือ คนตำบลนาโหนด ตำบลท่าแค แต่คนกองหราชันไม่ได้รับน้ำจากส่วนนั้นเลย ไม่สามารถส่งน้ำมาให้เราได้ อยากจะเรียนกับพวกเราทุกคนว่าคนกองหราชันไม่ได้ทำลายป่าแล้ว เขาอนุรักษ์ป่าแล้ว ป่าข้างตรงนั้นทำมาตั้งแต่สมัยปู่ย่าตายาย ส่วนใหญ่เป็นยางพารา ดินหนึ่งบอกว่าหลายคนโอบก็มี เมื่อยางหมดสภาพ ก็จำเป็นต้องโค่นเป็นยางพันธุ์ส่งเสริม พอฝนตก น้ำจากป่าข้างลงท่วมคลอง ส่วนหนึ่งก็เป็นการสร้างปัญหา อีกส่วนคือถนนหนทาง ดินที่เกิดจากการถมถนนอย่าลืมว่าที่ดินก็เมื่อยถมลงไป ถมเสร็จแล้วผมก็ประมาณการณ์ไม่ได้ว่าใช้ดินไปเท่าไร ดินนั้นไหลลงไปทะเลทั้งนั้น ยางมันพังไปจากบนเขาก็มีส่วน ไปร่วมกับเรื่องถนน ไปกับสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น

สวนยางที่ทำกินทั้งหมด เป็นพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์เกือบทั้งหมด แต่ไม่สมบูรณ์แบบทุกราย ส่วนมากจะมี 6 และ 1 อีกอย่างที่น่าเป็นห่วง คือ การกำหนดเขตไม้ชัดเจน ไม่ว่าเขตอนุรักษ์ เขตอะไรก็ตาม ไม่แน่นอนสักที มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ในช่วงหน้าฝน ที่บอกว่าน้ำท่วมกองหราชันผมไม่เชื่อ แต่หากบอกว่าน้ำไหลผ่านกองหราชันผมเชื่อ เพราะน้ำจากเขาไหลมาก็ลงมาอยู่ที่นี่ แต่อยู่ไม่นานแล้วไปจมแถวนาโหนด ท่าแค เขาชัยสน ส่วนการสร้างถนนก็คขวางทางน้ำก็มี ส่วน คือ ว่าบางครั้งถนนไม่มีลูกท้อการระบายน้ำก็มีส่วนทำให้เกิดปัญหา

อาจารย์อารี ริงสิโยกุลขุญ

นั่นหมายความว่าสภาพป่าต้นน้ำกงหราและบริเวณใกล้เคียง 3 ปี ที่ผ่านมามีการบุกรุกแล้ว พี่น้องชาวบ้านตอบรับแนวคิดนี้อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นหากว่าเรากำหนดเป็นแผนว่าหยุดการทำลายป่า ก็น่าจะยอมรับกันได้ใช่ไหม

ทีนี้แล้วมันจะมีแนวทางหรือแผนอื่นใดเกี่ยวกับป่าที่จะแก้ปัญหา เรามองว่าแนวทางในการปฏิบัติ จะมีมาตรการอะไรบ้าง

มาตรการที่ 1 มาตรการทางกฎหมาย

มาตรการที่ 2 ให้ประชาชนองค์กรภาคประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนและหยุดการทำลายป่าต้นน้ำ

มาตรการที่ 3 หยุดทำลายและไล่ล่าสัตว์ป่า

มาตรการที่ 4 หยุดการก่อสร้างถนนที่กีดขวางทางน้ำ

มาตรการที่ 5 หยุดการทำลายพื้นที่ป่าที่มีอยู่เดิมเพื่อกิจการอื่น เช่น ทำสวนยางหรือสร้างเขื่อนอย่างเด็ดขาด

มาตรการที่ 6 สำรวจพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกและดำเนินคดีกับผู้บุกรุกตามกฎหมาย

มีอีกข้อที่เสนอว่า น่าจะมีการกำหนดเขตป่าต้นน้ำให้มันชัด อาจอยู่ในแผนฟื้นฟู ว่าก่อนที่จะเราจะหยุดแล้วเอาคนออกต้องมีการทำเป็นขั้นเป็นตอน เช่นกำหนดเขตให้เรียบร้อย วิธีการจะต้องใช้สันติวิธี ตกลงให้ยอมรับกันทั้งสองฝ่าย ไม่ใช่ใช้อำนาจรัฐมาบังคับ ในเรื่องเกี่ยวกับป่าคงมีแค่นี้

เปิดหน้าที 3 เรื่องแผนฟื้นฟู ข้อที่ 2 บอกว่า ฟื้นฟูป่าต้นน้ำ ป่าชายเลนและป่าพรุ มี 10 มาตรการ พี่น้องคิดว่ามีมาตรการอื่นๆ อีกหรือไม่ พี่น้องสามารถเสนอเพิ่มเติมได้ ข้อไหนไม่เห็นด้วย ให้เสนอได้เลย

อาจารย์จรูญ หยุทอง

สถานการณ์น้ำในพื้นที่กงหรา ในฐานะที่เป็นป่าต้นน้ำ น้ำธรรมชาติ ใช้กินใช้เพื่อการเกษตรในหน้าแล้งมีเพียงพอหรือไม่ หรือว่ามีสารปนเปื้อนจากสารเคมีจากป่ายางหรือไม่

คุณพา ผอมขำ

เรียนท่านอาจารย์และทีมงาน เรื่องปัญหาของน้ำที่กงหรา อยากเรียนว่ากงหราอยู่ตีนเทือกเขา พอเดินไปถึงเขาแล้ว แต่ปัญหา คือ อยู่ต้นน้ำไม่มีน้ำใช้ เพราะน้ำไปสมบรูณ์อยู่ที่กลางน้ำและปลายน้ำ คนต้นน้ำขาดน้ำ วันนี้พื้นที่ทั้งหมดของกงหรา เรามีคลองหลายสายที่รองรับน้ำจากน้ำราบครับ เรามีพื้นที่แหล่งต้นน้ำขนาดใหญ่อยู่บนเทือกเขาบรรทัดตรงน้ำราบเป็นแหล่งใหญ่ เลยไปก็เป็นลูกล่อนอยู่บนเทือกเขาบรรทัด เส้นทางจากน้ำราบจะไปลงที่น้ำตกโดนงาข้างเสียเป็นส่วนใหญ่

น้ำที่ท่งหระได้ใช้เกิดจากควนที่เราเห็นตรงนี้ มีแหล่งน้ำ คือ วังป็น สันนิษฐานว่าน้ำที่เราใช้ (1) น้ำจากฝน และ (2) น้ำใต้ดิน ซึ่งวังป็นเป็นแหล่งน้ำไหลมาจากคลองเขาไพร คลองมอญ มีสายคลองอยู่มาก และก็มีคลองลำเจ้า คลองม่วง ที่เป็นสายคลองธรรมชาติ ย้อนหลังไป 20 ปี น้ำในคลองสมบูรณ์ มีความลึก แต่ทุกวันนี้สูงเทียมหัวเข่า วันนี้เป็นปัญหาหนัก การทำนาขาดน้ำ ต้องรอน้ำฝน ฤดูกาลทำนาจะเข้าไปทุกปีเลย ฝนตกน้อยก็ไม่ได้ทำนา ฝนตก มากน้ำก็ท่วม ไหลผ่านไปเลย

ท่งหระยังไม่มีระบบชลประทาน ส่วนน้ำกินใช้น้ำประปาหมู่บ้าน และบางส่วนใช้น้ำบาดาล น้ำดื่มบริโภค ชื่อน้ำขวดเป็นหลัก ถ้าเรามาคิดต่อว่า ในอนาคตข้างหน้าถ้าไม่มีการจัดการเรื่องดินน้ำทั้งหมดของท่งหระ การทำนาจะมี ปัญหาแน่ เราวันนี้ เชื้อนเราปลูกเสร็จอย่างสิ้นเชิงอยู่แล้ว เราอยู่ดินเชื้อนเราอยู่ไม่ได้แน่ เราไม่เห็นด้วยกับวิธีการจัดการแบบการสร้างเชื้อนอยู่แล้ว ทำอย่างไรให้คลองที่รับน้ำมาจากเขา แทนที่จะน้ำผ่าน ไม่ให้น้ำไหลผ่านไปหมด เหมือนคลองเขาไพรอยู่ติดถนนเลย ถ้ามีการขยายคลองจาก 6 เมตรเป็น 20 เมตร ให้กว้างเป็นแหล่งรับน้ำเป็นคลองสายหลัก แล้วทำที่ทดน้ำไปยังสวนยังนาของชาวบ้าน ที่มีทางเดิมอยู่แล้วถ้าพัฒนาตรงนั้นได้ คนท่งหระจะมีน้ำใช้ได้ตลอดปี การขยายคลองต้องมีการพูดคุยกัน เพราะว่าตรงนั้นเป็นพื้นที่ป่าบางข้างที่นาบ้าง ต้องอาศัยการพูดคุยกัน ทำความเข้าใจกัน

วันนี้สายน้ำเล็กๆ เหมือนที่ผมว่ามันเริ่มต้น เป็นผืนดิน คนที่อยู่ใกล้ก็ปลูกข้าวโพดเลี้ยง ปลูกระงะเลี้ยง สายน้ำถูกปิดไปหลายสายแล้วทำให้มีเหลือแต่คลองสายหลักๆ ซึ่งถ้าไม่ได้รับการจัดการจากชุมชน มันจะเป็นปัญหาในวันข้างหน้า ย้อนต่อไปถึงป่าต้นน้ำ ผมตั้งข้อสังเกตว่าวันนี้พื้นที่ท่งหระ เป็นที่เฝ้าระวังการพังทลายของดินจากภูเขา สาเหตุของโคลนตมการตื้นเขินของลำคลองเกิดจากพื้นที่บนเขาปลูกยางกันมาก แทนที่ป่ามันจะสมบูรณ์ รากยางมัน แทนที่จะดึงหน้าดินมันก็ทำไม่ได้ เหมือนคันไม้ใหญ่ๆ ป่าชุ่มน้ำก็ลดน้อยลง ทำให้เกิดการพังทลายของดิน แล้วไหลลงมาพร้อมกับน้ำสู่ที่ราบ

การทำเกษตรวันนี้ ส่วนมากเราใช้สารเคมี ส่วนมากใช้ปุ๋ยเคมี ส่วนการใช้ยาฉีดหญ้าวันนี้ก็ยังถือว่ามีน้อยอยู่ครับ เพราะว่าท่งหระมีดินดี น้ำดี ปลูกอะไรก็ขึ้นหมด การที่จะใช้ปุ๋ยมากยังไม่วิกฤตถึงขนาดนั้น

ในคลองสายหลักๆ เรามีระบบทำนบอยู่ทุกสาย มีการทดน้ำอยู่ แต่วันนี้พื้นที่ทำนบกับคลองมันเท่ากันแล้ว วันนี้ทำนบพังไปหมดแล้ว ใช้การไม่ได้ มันเคยใช้ได้ตอนที่ผมเป็นเด็ก

อาจารย์เลอศักดิ์ วัชรตระกูลไพฑูรย์

ผมดีใจนะครับที่มีการพูดถึงเรื่องแหล่งน้ำ

(1) การปลูกเสร็จเชื้อนไม่มีปัญหา การพัฒนาแหล่งน้ำในอนาคต ความต้องการอยู่ที่ประชาชน โครงการที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทุกวันนี้อยู่ที่ความต้องการของภาคประชาชนในพื้นที่

(2) ที่พูดกันว่าดินน้ำ น้ำไหลไปข้างล่างหมด ถามว่ามีวิธีการไหม...มีท่านนายกฯได้พูดไปเมื่อ 2 เดือนที่ผ่านมา ให้สร้างเป็นฝายแล้ว เรามีรูปแบบตัวอย่างที่เราพัฒนาแล้ว ผมจะส่งมาให้ดู เรื่องของฝายที่เราที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยคอกไคส์ โครงการพระราชดำริ เรามีโครงการที่จะทำฝายเล็กๆ ที่ต้นน้ำ แก่ให้พอใช้ ทำเป็นลูกกระนาค แต่ก็ต้องขอคำแนะนำข้อมูลจากหน่วยงานในจังหวัด มีการคำนวณการนิคหน้อยเพื่อจัดการเรื่องน้ำท่วม ดินถล่ม เพราะว่าธรรมชาติได้เปลี่ยนไป ฝนตกจนดินรับไม่ได้

ส่วนเรื่องจะขยายคลอง มีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอีสานซึ่งเป็นปัญหาที่หน่วยงานไม่ได้บูรณาการกัน กรมป้องกันภัย หน่วยทหารพัฒนา อบจ.คลองเพื่อป้องกันน้ำท่วม ทุกคนก็ไปขุดหมดเลย ขุดคลองหมดเลยทำให้หน้าแล้งไม่มีน้ำใช้ พอเสร็จแล้วกรมชลประทานต้องไปช่วยก่อสร้างประตูเปิดปิดน้ำไว้ใช้

ปัญหาเกิดจากการไม่บูรณาการกัน อันนี้ก็จะย้อนมาที่ชาวบ้าน ที่พวกเราดันน้ำ ปลายน้ำ กลางน้ำ ต้องมีโอกาสที่จะบูรณาการกัน เขาเรียกว่าการจัดการน้ำแบบผสมผสาน ฉะนั้นทางต้นน้ำ กลางน้ำจะใช้น้ำเท่าไร จะต้องคุยกัน ทรัพยากรมันมีแค่นี้

ถามว่าจะสร้างเขื่อนได้ไหม ในแง่วิศวกรรม มีเงินก็สร้างได้ทุกอย่าง ความต้องการสร้างได้ทุกอย่าง แต่ความต้องการนั้นต้องไม่มีผลกระทบกับทรัพยากรธรรมชาติ และสามารถใช้ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน เราต้องอยู่ชั่วลูกชั่วหลาน เพราะต่อไปจะมีเรื่องมลภาวะเกิดตามมาอีกมากมาย ในขณะนี้นางโครงการเราต้องมีโครงการนำร่อง อย่างโครงการแหลมผักเบี้ย จะทำเรื่องน้ำเสียอย่างเดียว เรากำลังดูว่าที่ไหนมีพื้นที่เหมาะสม การทำโครงการพระราชดำริ ทางกรมชลประทานจะไปช่วยสร้างอาคารให้ แต่การบูรณาการจะต้องเกิดขึ้นจากชุมชนนั้นๆ ต่อไปจะมีน้ำเน่าเสียอีก ตอนนี้เราอยู่ป่าต้นน้ำ ยังไม่มีปัญหา แต่พวกปลายน้ำจะมีปัญหา พวกใช้ปุ๋ย ใช้สารเคมีต่างๆ อันนี้ต้องบริหารร่วมกัน

พื้นที่นี้ต้องมีการบูรณาการกัน เป็นพื้นที่เล็กๆ ต้องใช้การมีส่วนร่วมเข้ามา

คุณลักษณะพล ช่วยยก

ผมขอเสริมท่านที่พูดไปแล้วเรื่องประเด็นต้นน้ำของกงหรา ที่จริงแล้ว ในการส่งเสริมตั้งแต่การตัดไม้ทำลายป่า ที่มีน้อยมาก นอกจากมีเจ้าหน้าที่ของรัฐจะมาเกี่ยวข้อง หากไม่มีประชาชนจะทำไมได้

เดี๋ยวนี้การทำเกษตรแบบอนุรักษ์หรือเกษตรธรรมชาติ พื้นที่ของกงหรายังไม่ทำตรงนี้ ยังทำเกษตรแบบใช้สารเคมีอยู่พอสมควร ยกตัวอย่าง ดินคตที่ไหลลงคลองทำให้คลองตื้นเขิน สาเหตุหลักเกิดจากการทำสวนยาง พื้นที่การใช้สารเคมีในการพ่นหญ้า เมื่อถึงฤดูฝน มันทำลายรากหน้าดินลงไปในคลอง การทำสวนยางพาราต้องจัดระบบในความคิดของผม คือการทำยางแผ่นที่ดี ที่จะมีน้ำเสียส่วนหนึ่งที่พื้นที่ของเราไม่รู้เท่าถึงการณ์ปล่อยให้ไหลลงคลอง

จริงๆ แล้วน้ำในคลองอย่าว่าแต่เอาไปกิน ล้างหน้าก็ไม่กล้าใช้ เพราะมีสารเคมีจากหญ้าฉีดหญ้า มีน้ำเสียจากการทำยางแผ่น และน้ำเสียจากการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งพื้นที่เราต้องยอมรับด้วยเช่นกันว่า การสร้างคอกสัตว์หรือโรงยาง ที่ต้นน้ำลำธารเป็นส่วนใหญ่ การแก้ปัญหาน้ำของกงหราต้องดูเป็นพื้นที่เฉพาะ ไม่ใช่ว่าบางส่วนเป็นที่ต่ำอยู่แล้ว ก็มาสร้างฝายแล้วขุดคลองให้ต่ำกว่าพื้นที่ ต้องดูระดับพื้นที่ด้วยว่าตรงไหนสร้างฝายได้ สามารถผันน้ำมาทำการเกษตรได้ พื้นที่นาของกงหรา ณ วันนี้กลายเป็นสวนยางเสียมาก เพราะว่าไม่มีน้ำทำนา และค่าตอบแทนในการทำนาจะต่ำกว่าสวนยาง ยางแผ่นมีราคาดี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการทำลายต้นน้ำ มีการขุดลอกพื้นที่ใกล้ลำธาร มีการปลูกยาง ทำให้ลำคลองมันแคบลง

การส่งเสริมของรัฐก็เหมือนกัน ไม่ว่าหน่วยงานไหนครับ จะมาส่งเสริมให้คนกงหราเอาแหล่งน้ำได้ดินมาใช้ เช่นว่า การเจาะบ่อบาดาล มีทุกหมู่บ้าน แทนที่จะส่งเสริมน้ำที่มันไหลผ่านไปมาใช้อย่างเต็มที่ ซึ่งน้ำกงหราเหมือนฟ้าแลบ แล็บเดียวเป็นแสงสว่าง แต่ไม่สามารถนำแสงสว่างนั้นมาใช้ได้ แล้วหลังจากนั้นก็เกิดฟ้าผ่าลงมาเกิดน้ำไหลรุนแรงในพื้นที่กงหรา ทำให้เกิดความเสียหายให้พืชสวน พืชนา หลงเหลือแต่ความเสียหายไว้

ช่องทางในการทำถนนก็ดี มันไม่สมดุล ธรรมชาติไม่สามารถกำหนดได้ว่าปีนี้น้ำจะรุนแรงแค่ไหน ซึ่งบางครั้งรุนแรงจนคนกงหราหวั่นไหวกับการที่เขาพัง ผมอยากฝากนำเสนอว่าการแก้ปัญหาของคนกงหรา เรื่องดินน้ำลำธาร ไม่ว่าสารเคมีต่างๆ ต้องลดละให้ได้ แล้วส่งเสริมเกษตรธรรมชาติ ใช้ปุ๋ยชีวภาพ การแก้ปัญหาต้นน้ำต้องคำนึงลักษณะเฉพาะของพื้นที่ด้วย ไม่ใช่ขุดคลองให้ลึกกว่านา ซึ่งการขุดคลองก็มีผลกระทบมาพอสมควร ดินไม้ใหญ่ๆ ที่อยู่ริมคลอง ถูกรถแบคโฮล้ม ต้นไม้ที่ชันน้ำได้ก็กลายเป็นต้นไม้ที่ไม่สามารถชันน้ำได้ ต้องแก้ตรงนี้เป็นระบบ อีกเรื่อง สารเคมีที่ไหลลงคลอง ผมว่ามันเกิดผลกระทบกับคนไปหมด ไม่เฉพาะคนในต้นน้ำ

ในช่วงการส่งเสริมเกษตรทุกอย่าง...ในภาวะหนีจากการทำการเกษตร คนกงหรมีนี้น้อยกว่าที่อื่น อาจจะมากกว่า แต่ในการคืนรนเพื่อจ่ายหนี้ ผมบอกตามตรงว่า ในยุครัฐบาลยุคนี้คนเป็นหนี้เพิ่มขึ้นจาก 50 เปอร์เซ็นต์ตอนนี้เป็นหนี้ 70 เปอร์เซ็นต์ แต่ว่าการคืนรนไม่ใช่เพื่อการใช้หนี้แต่คืนรนเพื่อการอยู่รอด ส่งลูกหลานให้ได้เรียน คืนรนเพื่ออนาคตของลูกหลาน และเพื่อการอยู่รอดของครอบครัว ภาวะหนี้ไม่ได้ลดลง ไปถามดูทุกครัวได้เลย ในทุกวันนี้จาก 3-4 หมื่นก็เพิ่มขึ้นเป็นแสนบาท

คุณพ่ ผอมขำ

จากการศึกษาแผนแม่บทของคนกงหราเมื่อปี 2543 เราพบว่าคนกงหรมีหนี้ทั้งหมด 35 ล้านทั้งหนี้ในระบบและนอกระบบ รวบรวมได้ประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์ ในขณะนั้น หลังจากนั้นรัฐบาลส่งกองทุนหมู่บ้านมา เรามีอยู่ 7 หมู่บ้าน ได้มาละ 1 ล้านบาททุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้านเรากู้หมด จากเดิมมีอยู่แล้ว 35 ล้านบาทบวกอีก 7 เท่ากับว่าเรามีหนี้ 42 ล้าน ทั้งหมดที่เรามีกลุ่มออมทรัพย์เราเชื่อว่าการหมุนเวียนของเงิน คนกงหราเป็นหนี้ไม่ต่ำกว่า 50 ล้านวิถีของการใช้หนี้ คือ จากออมทรัพย์มาให้ธกส. หรือจากธกส.มาให้ออมทรัพย์ นี่คือการจรรจนการใช้หนี้

ณ วันนี้ถ้าถามว่าคนกงหราทำไมต้องลดพื้นที่การทำนา แล้วไปหาการปลูกยาง เพราะว่ายางรายได้รอบของเบี้ยมันหมุนเวียนเร็ว ถ้าเราทำนา 90 เปอร์เซ็นต์ ทำเพื่อกินไม่ได้ทำเพื่อขาย เราต้องคิดหาอาชีพเสริมมารองรับ เพราะว่าอย่าลืมว่าคนกงหราวันนี้มีลูก 5 คน เรียนหมดทั้ง 5 คน สิ่งหนึ่งที่ทำให้คนกงหรมีหนี้ก็คือการส่งลูกไปเรียนกันหมด เราต้องส่ง บางคนลูกอยู่กรุงเทพฯ 3 คนๆ ละ 4 พันบาท เท่ากับว่าต้องหาเงินเดือนละเกือบ 1 หมื่น 2 พันบาท รวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ อีก ก็เกือบ 2 หมื่นบาท

ในเรื่องการเรียนฟรี บางคนเพิ่งจะได้เริ่มกู้อย่างเป็นทางการเป็นจริงเป็นจัง ผมอยู่กรุงเทพฯ แปลกใจครับว่าคนที่ได้กู้คนรวยทั้งนั้น กองทุนเพื่อการศึกษาส่วนมากลูกคนรวย ลูกข้าราชการทั้งสิ้น แต่คนจนเพิ่งจะได้กู้ในช่วงหลังๆ พวกเราลูกกลั้วเป็นหนี้ แต่พ่อแม่เป็นหนี้ ลูกไม่กล้ากู้เพราะกลัวเป็นหนี้เหมือนพ่อแม่ เงินทุนเพื่อการศึกษาช่วยได้บางส่วน ณ วันนี้เราพบปัญหาว่ามันไม่เพียงพอ นี่คือการหาหนทางของการเป็นหนี้

สาเหตุที่ 2 ผมว่าวันนี้กงหรมีความเจริญ โทรศัพท์มือถือเริ่มเข้ามา มีระยะทางเพียง 8 กิโลเมตรที่ไม่มีคลื่น เวลาอิงคลื่นไปกระทบเขาแล้วตกลงมา เราก็ไปเดินหาเอาข้างถนน วันนี้กงหรมีคอมพิวเตอร์ มีรถเข้ามาใช้เป็นเรื่องของบริโภคนิยม วิถีคิดมีการเปลี่ยนแปลง

เรื่องเกษตรธรรมชาติ เรามีคนที่ทำอยู่หลายคน เราได้มีการอบรมให้เรื่องการทำนาหมักชีวภาพยกตัวอย่างบ้านผม ที่ชายผมทำ เวลาไปปลูกผัก ก็ใช้ปุ๋ยหมักที่เราทำเอง และมีอบต. นำไปใช้ หลายครัวเรือนนำไปใช้ได้ผล แต่ว่าสิ่งเหล่านี้ยังไม่เป็นที่ยอมรับมากในวงกว้าง การใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพต้องใช้เวลาเพราะผลผลิตที่ได้มันไม่สวยงามเหมือนใช้สารเคมี ที่สำคัญต้องทำเอง ถ้าซื้อมันสะดวกกว่าแต่ถ้าเราคิดได้ ก็ยังมีแนวทางให้เลือก

ลูกหลานที่ไปเรียนแล้วกลับมารับใช้บ้านเกิดน้อยมาก สาเหตุมาจากวิถีคิดของคน เราไปเรียนถูกปลูกฝังว่าการที่เด็กคนหนึ่งเรียนจบแล้วหันหน้ากลับมาบ้าน มันต้องสวนกระแส อาจารย์อย่าลืมนะว่าผู้ปกครอง พ่อแม่ส่งลูกไปเป็นเจ้านายคน อย่ามาทำนาเหมือนแม่เคยลูกเหอ อย่าตัดยางเลยลูกเหอ ลูกเรียนจบแล้วอย่ากลับบ้านเลยลูก อายคนข้างบ้านมัน นี่คือความเป็นจริง ส่วนหนึ่งที่กลับมาบ้านเพราะไม่มีงานทำ แต่กลับมาเพื่อช่วยชุมชนมีน้อย ต้องเปลี่ยนทัศนคติเพื่อการศึกษาใหม่ ผมไปที่พื้นที่เขาคราม ผมวิตกกังวลเหมือนกันว่าอนาคตจะไม่มีคนรุ่นใหม่มาทำงานตัดยาง บางคนบอกว่ามีดิน 50 ไร่ ผมว่าแล้วใครจะมาทำ เป็นงานหนักเหมือนกันครับ

อาจารย์อารี รัชสิโยภยกุล

มาดูว่าเรื่องใหญ่ของเรา คือ ป่าต้นน้ำ ตอนนี้กำลังพูดถึงการฟื้นฟูป่าต้นน้ำ เรามีแนวทางแบบไหนบ้าง มีข้อเสนอตรงไหนที่จะเพิ่มเติมอีก ข้อที่ 2 หน้าที่ 3 มีตรงไหนจะเพิ่มเติมอีก แล้วดูเลขมาที่ข้อที่ 3 การฟื้นฟูคลองธรรมชาติ แล้วไม่ทราบว่าจะทำได้ไหมในการฟื้นฟูที่มีการเสนอว่า 3.1 ฟื้นฟูคลองธรรมชาติให้น้ำไหลสะดวก รักษาธรรมชาติเดิมให้มากที่สุด 3.2 เขาเสนอว่ากำหนดเขตพื้นที่กันชนเพื่อฟื้นฟูพิเศษจากริมฝั่งคลองข้างละ 15 เมตร ตามกฎหมายที่ดินเขาบอกว่ามีกรรมสิทธิ์ไม่ได้ หากว่าบางพื้นที่อาจจะถูกเจ้าของพื้นที่ที่อยู่ติดคลองบุกรุกหมดแล้ว แต่ว่าด้วยกฎหมายที่ดินเขาบอกว่าต้องเว้นไว้ 15 เมตร ไม่ทราบว่าข้อนี้เห็นด้วยหรือไม่

คุณวิฑูรย์ จันทรเทพ

ผมเองก็เห็นครับ 15 เมตร เรื่องนี้ผมเห็นมาหลายเวที พูดออกไปไม่มีกระแสตอบรับมาเลย ทุกวันนี้ไปดูได้เลย โล้นเลี่ยนเดินไล่หมดแล้วเกือบจะทุกคลอง ดันอีโสะ...น้ำจะหยดลงเหมือนดันเสา ดูวันนี้หายไปหมดแล้ว

การกันพื้นที่ริมคลองไว้ 15 เมตรผมเห็นด้วย แต่ว่า ณ วันนี้ผมดูแล้วเจ้าของสวนจะไม่ให้ความร่วมมือแน่ เพราะไม่เข้าใจว่าเป็นที่สาธารณะจริงๆ แล้วหลายๆ ส่วน อย่างการทำสวนยาง เขาเอาออกไปไถเป็นตัวยึดไม่ให้ดินพังลงถูกเผาทำลายหมด คือ เอายางไปแซม ณ วันนี้คลองหลายสายเปลี่ยนทิศทางเพราะไม่มีอะไรมาขวางกั้นขอบคลองไว้ได้แล้ว กฎหมายตัวนี้การกันคลอง 15 เมตร ไม่มีผลในการปฏิบัติ เขาบอกว่าปฏิบัติไม่ได้ ถ้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำได้ จะดีมากครับ แล้วที่ตรงนั้นจะสวยงามตลอด ดันไม้ริมคลองจะใช้กันดิน และช่วยรักษาน้ำ ตรงนี้มาตรการรับได้ แต่การปฏิบัติผมไม่แน่ใจ การปฏิบัติตามกฎหมายไม่เป็นผลมาจากจิตสำนึกของคนก็สิ่งหนึ่ง เกิดจากความเห็นแก่ได้ของเจ้าของที่

อาจารย์อารี รัชสิโยภยกุล

ตรงนี้เป็นแผนแม่บทฯ นับจากพื้นที่ภูเขาไปถึงทะเลทั้งหมด เราต้องถือว่าเป็นแผนของพื้นที่ลุ่มน้ำ คนที่เกี่ยวข้องต้องลงมาจับไปปฏิบัติ อดีตที่ผ่านมาไม่ว่ากัน แต่หลังจากมีแผนแม่บทฯ มีแผนปฏิบัติการต้องเริ่ม ณ วันนี้เราต้องทำความเข้าใจเสียก่อน

มาตรการข้อที่ 3 ให้ศึกษาแนวการขุดคลองบริเวณกลางลำคลอง แทนที่จะขุดลอกริมฝั่งเหมือนปัจจุบัน ไม่ทราบว่า ในเรื่องคลองธรรมชาติมีความเห็นเพิ่มเติมอีกหรือไม่

คุณจาริก คงเกลี้ยง

มันมีปัญหาอยู่นิดหนึ่งครับ บางคนที่อยู่ริมคลอง ถ้าหากกันพื้นที่ไว้ 15 เมตร บางคนอยู่ติดคลอง จะย้ายไปอยู่ที่ไหน ผมอยากถามว่า มาตรการนี้ผลกระทบจะเกิดขึ้นอย่างไร

อาจารย์อา รังสิโยภักดิ์

แนวทางปฏิบัติ หากมีแผนปฏิบัติการในการขุดพื้นที่ขึ้น หากมีอาคาร บ้านเรือนอยู่ ต้องมีการรื้อถอน ชดใช้เรื่องความเดือดร้อนต้องพูดคุยกัน

อาจารย์เลศักดิ์ ธีวตระกูลไพบูลย์

การวัดพื้นที่ 15 เมตร วัดจากริมคลอง จากเนินเริ่มตลิ่งที่เป็นเนินดินแข็ง ลักษณะการเวนคืนจะมีวิธีการ ถ้าทำจริงๆ ดังที่อาจารย์อาว่า เขาจะกันพื้นที่ไว้ 15 เมตร พัฒนาเรียบร้อยแล้วจะลดเหลือ 10 เมตร เขาขายคืนเจ้าของเดิม ผลประโยชน์ที่ได้ มูลค่าเพิ่มต่างๆ จะคืนไปยังเจ้าของเดิม

คุณประวิช จันทร์เทพ

หลายแง่คิดที่ได้มานั่งเสวนา ผมเองมองความสำคัญเรื่องดินน้ำลำธาร มาวันนี้ก็มาคุยเรื่องดินน้ำลำธาร สภาพของงหรมีดินน้ำหลายสายที่อุดมสมบูรณ์ คือนับจากข้างบนน้ำราบ ในช่วงหน้านี้ คลองเล็กๆ สภาพปัญหาพื้นที่ตรงนี้ คือ ขาดน้ำในฤดูแล้ง ขาดแคลนน้ำไม่ว่าการทำนาปรัง ทำสวน หมายถึงว่าไม่มีที่กักเก็บน้ำ ในช่วงเดือน 12 เดือนอ้าย น้ำท่วม บ้านผม หมู่ 3 น้ำท่วมทุกปี ท่วมในระยะ 2-3 ชั่วโมง แล้วก็ลดไป

การมานั่งพูดคุยร่วมกัน การพัฒนาแห่งนี้ต้องดูสภาพความเป็นไปได้ คือ มองลำคลอง ความตื้นเขินที่เกิดขึ้นทุกสาย การขุดลอก หรือพัฒนาในรูปแบบไหนก็ตาม ทำอย่างไรก็ได้ให้มีน้ำในคลองได้ใช้

ในการลอกคลองมีผลกับพื้นที่ตรงนี้โดยเฉพาะเจ้าของที่ หากว่าเราขุดแค่เพียง 5-6 เมตรจะไม่มีผล คือ หากเกิดน้ำท่วมดินที่ขุดไว้จะลงคลองหมด ต้องขุดคลองให้กว้างสัก 15 เมตร ระยะ 3-4 กิโลเมตร น้ำที่ไหลมาจากข้างบนจะได้มาพักอยู่ มีที่นานอยู่ ในสภาพความเป็นจริง เราต้องดูว่าตรงไหนบ้างที่พอจะทำได้ ซึ่งก็มีคลองที่ทำได้อยู่ 2-3 สาย คือ คลองไพรวัลย์เป็นสายหลัก

ในการพัฒนาแหล่งน้ำตรงนี้นำทางไปสู่การพัฒนาการเกษตร พู่ววันนี้ในอีก 10 ปี 15 ปีข้างหน้า ผมคิดว่าปัญหาจะลดน้อยลง ผมเห็นด้วยกับการขุดลอกแต่ต้องทำกันเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเวนคืน เพราะการขอที่ดินแต่ละเจ้าบ้านเราค่อนข้างหนักใจ ต้องมีปัญหาเกี่ยวกับเจ้าของที่มีปัญหามาก

ไม่ว่า อบต. ผู้นำชุมชนก็ดี ที่ทำเวทีไม่ว่าเป็นเรื่องแผนแม่บทฯ ก็มีการพูดคุยกัน แต่ยังไม่เป็นประจักษ์ มีการพูดคุยให้ได้ยินกัน

อาจารย์อารี ริงสิโยกฤษณ์

ขอเรียนเพิ่มเติมว่า ตอนนี้เรามีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แล้วก็มีกรมหนึ่งที่จะมาดูแลเรียกกรมทรัพยากรน้ำ ในกรมทรัพยากรน้ำจะมาดูแลพื้นที่ทั่วประเทศ 25 ลุ่มน้ำ ใน 25 ลุ่มน้ำ มีลุ่มน้ำทะเลสาบเป็น 1 ใน 25 ลุ่มน้ำ เรามีคณะกรรมการลุ่มน้ำระดับชาติ และมีคณะกรรมการระดับลุ่มน้ำ แยกส่วนทั้งหมด ทุกระดับ ตั้งแต่ตำบล อำเภอ ผมไม่ทราบว่าได้มีการตั้งคณะกรรมการระดับย่อยๆ ที่กงหราเรียบร้อยแล้วหรือยัง

คุณประวิช จันทร์เทพ

คณะกรรมการหรืออนุกรรมการระดับตำบล เท่าที่ทราบยังไม่มี

อาจารย์อารี ริงสิโยกฤษณ์

เร็วๆ นี้กำลังจะมี ตอนนี้กรรมการระดับจังหวัดเกิดแล้ว ระดับอำเภอกำลังจะเกิดขึ้น ได้มีการประชุมไปเมื่อวันน้ำโลกที่ผ่านมา ต้องการให้ในระดับตำบลมาลุ่มน้ำสาขาย่อยๆ แต่ละลุ่มน้ำ คณะกรรมการนี้จะมาหารือกัน จะมีคนจากภาครัฐและประชาชนร่วมกัน จะมาพิจารณาว่าลุ่มน้ำตรงนี้จะมีความจำเป็นในการพัฒนา หาข้อมูลก่อน ขอฝากไว้ว่า สิ่งนี้องค์กรนี้จะมาลงในพื้นที่ของชาวบ้านและต้องดูแลเรื่องน้ำโดยเฉพาะ ในการคัดเลือกกรรมการลุ่มน้ำในระดับตำบลของเรากำลังจะมาถึง ผมเข้าใจอย่างนั้น

คุณประวิช จันทร์เทพ

ขอบคุณท่านอาจารย์มาก ที่พวกผมมานั่งตรงนี้ก็เพื่อมาพูดเรื่องน้ำกันโดยตรง จริงๆ แล้ว ทุกคนอยากให้การกระจายน้ำในตำบลทำได้สะดวกและกักเก็บน้ำได้ดีที่สุดเพื่อวันข้างหน้า ผมอยากนำเสนอในเรื่องโครงการ อยากให้อาจารย์ช่วยพิจารณาความเป็นไปได้หรือไม่

ในข้อเสนอเรื่องการขุดลอก คือ เป็นแนวคิดหนึ่ง ถ้าเราไม่ขุดลอกเราจะทำแบบไหน ทำบขวางไว้ให้ล้นอยู่ ให้อยู่ในระบบนิเวศที่ไม่ทำลายต่างๆ ส่วนคลองที่ตื้นเขินอยู่แล้ว หากเราไม่ไปตกแต่งใหม่ น้ำจะเก็บไม่อยู่จะทำให้หน้าท่วมจะไหลบ่าออกไปอีก

เส้นน้ำที่ผ่านมา ให้เรามองเหมือนลู่ทางน้ำเกลือ ทำอย่างไรก็ได้ มีที่มาแล้วก็มีที่ออก (1) เพื่อป้องกันน้ำท่วม (2) กักเก็บน้ำใช้เพื่อการเกษตร มีผลประโยชน์สูง กักเก็บน้ำนำมาขึ้นแท่งค์หรือเป็นระบบน้ำประปาก็ได้

ถ้าเราไม่คิดตรงนี้หรือคิดแบบอื่น ผมก็ขออภัย ผมคิดว่าถ้าเป็นแบบนี้ก็น่าจะดี ถ้าทำได้คงไม่เกินกำลังตรงนี้ ที่อาจารย์มา ผมมองภาพรวมว่าต้องการพัฒนา 3 จังหวัด เป็นการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เรื่องของกงหรา ในเบื้องต้นคงจะไม่ยาก คือ เราทำเวทีแล้ว พยายามทำให้คุ้มค่า ให้ความรู้มากที่สุด

ในเรื่องการทำฝายน้ำล้น จริงๆ แล้วไม่มีผลเลยในช่วงนี้ เพราะว่าการทำนา การทำเกษตรไม่มีน้ำเลยช่วงนี้ทำอะไรไม่ได้

อาจารย์อริ รังสิโยภุญญ์

เมื่อเราไม่เอาเขื่อนใหญ่ วิธีการในการรักษาต้นน้ำ แนวทางที่จะทำได้คือทำกระฟัง หมายความว่า ขุดเป็นแหล่งน้ำเหมือนสระน้ำ อันนี้ก็เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านของคาบสมุทรสทิงพระ เข้ากับทฤษฎีเกษตรใหม่ของในหลวง หมายความว่าพื้นที่ไร่นาหนึ่งในการอยู่ของคนๆหนึ่งต้องมีแหล่งน้ำของตัวเอง สามารถใช้ได้ตลอดปีในการเพาะปลูก

ในการพิจารณาของเรา ตรงไหนเหมาะที่จะขุดเป็นแหล่งน้ำของพื้นที่ในความร่วมมือของชาวบ้าน อบต. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น คุยกันว่าคนแค่นี้จะมีแหล่งน้ำเพื่อเก็บกักไว้ในน้ำแล้งสักที่แห่งก็ว่ามา อันนี้เป็นแนวทางที่จะเป็นไปได้ที่จะนำเสนอ แต่ว่าโครงการใดๆ ก็ตาม คนที่จะรับผิดชอบจะมีคณะกรรมการระดับตำบลไปถึงอำเภอและคณะกรรมการลุ่มน้ำตรงนี้ต้องไปถึงคณะกรรมการระดับจังหวัดเห็นชอบ นำเข้าสู่แผนของจังหวัด ของผู้ว่า ซีอีโอ.ให้สอดคล้องกัน ทุกอย่างจะเกิดจากพื้นที่

คุณสมพงษ์ รัตนานุกุล

ผมขอถามเรื่องการเวนคืน มาทำเวทีวันนี้เรื่องแผนแม่บทฯ ผมอยู่เชิงเขา ทางโน้นก็ทะเลน้อย ก็มีปัญหากันอยู่ เพราะว่าตามความเป็นจริง ตามความเป็นมาของกงหรา คลองก็เหมือนน้องพาวา ลึกมาก ท่วมข้างนั้นแหละ แต่วันนี้คลองถูกเขี่ยเหมือนที่ท่านว่า ผมนั่งฟังเมื่อตะกี้ เรื่องคลอง การกันพื้นที่ริมคลอง 15 เมตร ตามเขตควนเข้ เขา บ้านผมมีคลองอยู่มาก ผมในฐานะตัวแทนเวลาไปขอคืน ขอแล้วขออีกก็ไม่ได้ ผมว่าต้องเอาตามแผนงานที่ว่าให้ชาวบ้านเข้าใจ ผมอยากเสนอแนะว่า การทำแผนแม่บทฯ ให้พยายามทำต่อเนื่องเสียก่อนให้ชาวบ้านได้เข้าใจ

ตามกฎหมายผมพอจะเข้าใจ แต่ชาวบ้านยังคือร้อน ผมบอกตรงๆ บางหมู่บ้านถูกบุกรุกถึงคลองแล้วก็มี ถ้าเราจะขุดคลองก็ต้องเจรจากันก่อน เพราะว่าพื้นที่คนกงหรมีที่ดินกันไม่มาก หมู่ 6 ของผมมีที่ดินก็แปลงผมรู้ ส่วนมากที่ดินของกงหราติดเขตอุทยานหรือป่าสงวนแห่งชาติบ้าง พอมีปัญหาเรื่องนี้ ผมกลัวจะมีปัญหากับชาวบ้านที่ไม่เข้าใจ ทำอย่างไรจะไม่ยอมให้ ปัญหานี้แก้ไม่ยากครับ คือปัญหาที่เกิดขึ้นต้องเจรจากัน คนกงหราพูดไม่อยาก อย่าใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา

อาจารย์อริ รังสิโยภุญญ์

ทั้งหมดที่เราคุยกัน บอกว่าต้องใช้วิธีการเจรจากัน ใช้สันติวิธีให้ทุกฝ่ายยอมรับ ไม่ใช่ความรุนแรง เบื้องต้นต้องบอกให้เขารู้ด้วยเหตุด้วยผล ฝ่ายปฏิบัติการต้องใช้เวลาพอสมควร

คุณทวี คงเกลี้ยง

ท่านอาจารย์และท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน วันนี้ก็พูดถึงคลอง ที่บ้านของผม หมู่ 7 มีคลองลำปุด คลองมอญ คลองเขาไพร มีห้วยก็ห้วยหาน ห้วยหลุมพี คลองลำปุดก็มีท่อประปา คลองเขาไพรมีท่อประปาภูเขา ปัญหาสำคัญก็คือ ในช่วงหน้าแล้ง ฝนแล้ง 10 วัน 20 วัน ขาดน้ำ น้ำใช้ไม่พอ ช่วงนี้เมื่อก่อน ฟัน้อง หมู่ 7 ต้องคิมน้ำบ่อ แต่ทุกวันนี้ น้ำบ่อก็แห้งหันมาใช้น้ำประปาร้อยเปอร์เซ็นต์ ฟัน้องที่ประกอบอาชีพบนควน คนกงหราไปประกอบอาชีพ 100

เปอร์เซ็นต์ ไปเลี้ยงวัว ทำไร่ ทำสวน น้ำที่ไม่สะอาดลงไปในท่อประปา ทั้งขยะลงมาทำให้น้ำไม่ลงถึงน้ำประปา น้ำก็มีความสกปรก แต่ชาวบ้านก็ไม่มีทางเลือกต้องดื่มน้ำประปาเขา

สรุปว่า ผมขอฝากท่านอาจารย์นะครับ 2 เรื่อง คือ (1) เรื่องขยะ ในบริเวณบ้านให้เผาเป็นที่และรวมไปถึงพื้นที่ในคลอง (2) เรื่องพื้นที่ริมคลอง ผมขอเพียง 10 เมตรได้หรือไม่

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษฎ์

เรื่องขยะเป็นเรื่องของมนุษย์ 100 เปอร์เซ็นต์ เพราะฉะนั้นเป็นเรื่องที่ต้องคุยกันในพื้นที่ ไม่ต้องมาขอโครงการ ผมว่าเป็นเรื่องคนในพื้นที่จัดการกันเอง

คุณสุพัฒน์ เสมสุข

ผมเองได้ยื่นพี่น้องกงหราพูดถึงเรื่องต้นน้ำ ห้วยคลอง เมื่อนานๆ มาแล้ว สมัยที่กฎบัตร คลองนี้เคยขุดจากพื้นที่ของผม หมู่ 2 การขุดกับการที่เราตั้งไว้ให้กว้าง 15 เมตร ผมว่าลำบากสักนิดเพราะพี่น้องมีพื้นที่อยู่น้อย ต้องเหนื่อยในการไปขอชาวบ้าน

ผมว่าการขุดคลองขุดเหมือน ปัญหาหนึ่งที่ต้องขุดแต่ขุดแล้วก็อย่าทิ้งให้ทำต่อเนื่อง ปีนี้รัฐบาลขุด ปีหน้าไม่รัฐบาลไหนจะถมหรือไม่ ระบบการทำคลอง ทำเหมือน ขุดแล้วให้มีการดูแลด้วย วันนี้เราพูดถึงการขุดแต่ไม่ได้พูดถึงการดูแลรักษากัน สมมุติว่าผมเสนอขุดคลอง ก็มีคนมองว่าเกิดผลประโยชน์ขึ้นมา ผมฝากทีมงานเรื่องเวนคืน ว่าทางหน่วยเหนือ สมมุติพออนุมัติจะสร้างเขื่อนก็มีการเวนซื้อที่ ไร่ละ 5,000 จองเปล่าๆ ก็มี หรือไม่ก็ปลูกคลองกอง ปลูกพืชเพื่อจะได้ค่าเวนคืน การมองต้องมองให้ไกล ช่วยกันสอดคล้อง

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษฎ์

อยากจะชี้แจงว่าหลายอย่างที่พูดมาวันนี้ ว่าหลวงมาทำแล้วไม่ได้ดูแล ไม่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ต่อไปนี้ทุกอย่างที่จะเกิดขึ้น เป็นเรื่องของคนในพื้นที่ เช่นว่าอยากให้ขุดลอกก็เป็นเรื่องของพื้นที่อยากให้ขุดลอก เจ้าของพื้นที่ต้องดูแล โครงการทุกโครงการจะเกิด ต่อไปนี้จะไม่เกิดเขื่อนที่สั่งมาจากข้างบน ต้องการเกิดจากความต้องการข้างล่าง เราอยากได้อะไรก็บอกมา เมื่อเป็นของเราก็ต้องช่วยกันดูแล ต่อไปไม่มีหลวงแล้ว อย่าไปหวังใคร

คุณพา ผอมขำ

ผมอยากจะพูดให้เกิดความสบายใจส่วนหนึ่ง ตรงกับที่อาจารย์คิดนั่นแหละ ทรัพยากรเรานี้เป็นเจ้าของต้องดูแลกันเอง ในประเด็นที่เราพูดกันเรื่องการกันพื้นที่ขอบคลอง 15 เมตร ไม่ใช่ว่ามีแผนแล้วจะขุดลอกทุกคลองทุกสาย 15 เมตร หากขุดแล้วสร้างความเดือดร้อนให้ชุมชนก็ไม่ต้องไปขุดทำไม นี่เป็นแนวทางกว้างๆ หากพื้นที่ของเรามีความพร้อม ขุดแล้วสามารถแก้ไขปัญหาได้ก็น่าจะทำ

การที่จะทำอะไรก็ตามต้องเอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง จากข้างล่างขึ้นข้างบน วันนี้ปฏิรูปแล้วครับ เพราะฉะนั้น แนวความคิดของเราก็ต้องเปลี่ยน ผมอยากให้พี่น้องได้เกิดความเข้าใจ ไม่ใช่มาพูดวันนี้เพื่อการชดเชยของเรา

อาจารย์จรรยา หยุทอง

คือ ปัญหาที่เราพูดกัน ตามที่อาจารย์อารีพูด คือ หลักการ แต่พอเอาเข้าจริง ไปทำอะไรที่รัฐไม่เห็นด้วย เขาก็อยู่เหมือนกัน ผมคิดว่าในฐานะประชาชน ต้องพูดให้ได้ว่า (1) เราจะทำอะไร (2) ทำไปทำไม เกิดประโยชน์กับใคร (3) ใครทำแล้ว (4) ใครได้ ใครควรให้ ใครดูแล ผมว่าต้องคิดให้ตลอด

วันนี้เรามาหารือกันว่าเราจะชดเชย ส่วนชดเชยหรือไม่ชดเชยขึ้นอยู่กับพี่น้อง ว่าเห็นด้วยหรือไม่ คือ จะไม่มีคนที่เสีย 100 เปอร์เซ็นต์ ไม่มีคนได้ 100 เปอร์เซ็นต์ ต้องได้ผลประโยชน์ร่วมกัน เราต้องให้กัน ไม่ใช่เท่าแต่ได้ ที่สำคัญ ผมคิดว่ารัฐจะเป็นอย่างไรก็อยู่ที่ชาวบ้าน หากชาวบ้านไม่ยอม ก็ทำไม่ได้ ที่ผ่านมา ชาวบ้านรวมกันไม่ได้

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษฎ์

อยากเพิ่มเติมว่าที่เราพูดกันในวันนี้ เป็นการกันพื้นที่ริมคลอง 15 เมตร ไม่ใช่เพื่อการชดเชย กันเอาไว้เพื่อปลูกป่าริมคลอง ให้ธรรมชาติมีพื้นที่เหมือนเดิม ตรงไหนที่มันดินเงินค่อยไปลอกมัน 15 เมตร ไม่ใช่เอามาเพื่อชดเชยกันนั่นเอง

ไม่แจ้งชื่อ

ผมขอต่อประเด็น ความเข้าใจของผม คือ ที่เรามาเพื่อคุยเรื่องการจัดการน้ำขององคมนตรี ประเด็นชดเชย ความรู้สึกผมเป็นเรื่องรองลงมา ประเด็นแรกคือจัดการอย่างไรให้คนองคมนตรีมีน้ำบริโภคหรือใช้เพื่อการเกษตร ผมว่าให้คำนึงถึงพื้นที่เป็นหลัก ว่าพื้นที่ไหนต้องทำหรือไม่ทำ การจัดการน้ำ ณ วันนี้อยู่ที่ชุมชน การจัดการขยะก็เหมือนกัน ไม่ใช่ให้ใครมาจัดการแทนเรา

องคมนตรีประเด็นหลัก คือ มีน้ำอยู่แต่ไม่สามารถจัดการน้ำให้ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้นเราจะเสนอแนวคิดอย่างไรในการบริหารจัดการน้ำที่อยู่ในองคมนตรีให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเกิดผลกระทบน้อยที่สุด

ไม่แจ้งชื่อ

ต้องเข้าใจว่าบางที่เราก็หลงประเด็นกันอยู่ เพราะว่าไม่ได้ศึกษามาก่อน จริงๆ แล้วเรื่องประเด็นหนึ่ง...ผมเคยทำแผนพัฒนาจังหวัดร่วมกับจังหวัด วันนั้นคนก็มาก ผมซึ่งอยู่ในกลุ่มทำอะไรให้พัทลุงเป็นแหล่งอาหารของภาคใต้ ก็มีคนอื่นกลุ่มมาคุยด้วย มีประเด็นหนึ่งว่า ถ้านักกอบอยู่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้ถามว่า ทำไมทะเลสาบสงขลาจึงเรียกว่าทะเลสาบสงขลา แก่จัดหุมานานแล้วทั้งที่เป็นของพัทลุงร้อยเปอร์เซ็นต์ ทำไมไม่เป็นทะเลสาบพัทลุง เปลี่ยนชื่อนิดเดียว ในทีมวันนั้นก็พูดกันแต่เรื่องนี้ วันนี้ผมได้พูดแล้วก็สบายใจ

อาจารย์จรรณ หนูทอง

ผมว่าเรื่องนี้น่าจะมีปัญหา คนนครศรีธรรมราชก็จะเอาด้วย ผมว่าหากทางออกง่ายๆ ใช้คำว่า ทะเลโหมเราเสีย ไม่กระทบใคร จริงๆ แล้ว คำว่า ทะเลสาบสงขลา ทางราชการได้ตั้งขึ้นมา ชาวบ้านก็ไม่ได้เรียก คนบ้านผมที่ระโนดเขาเรียกแต่ว่าไปทะเล ไม่มีชื่อ แต่พอมาอยู่ในเอกสารก็เป็นปัญหาทันที

อาจารย์อารี ริงสิโยกุลญ์

ในเอกสารตรงนี้เรียกชื่อไม่เหมือนกัน เรียกทะเลหลวงก็มี ทะเลสาบสงขลาที่เกาะยอบ้าง เรื่องเอกสารอาจารย์สุริวงษ์ เสนอว่าให้หาชื่อเรียกให้ตรงกันเสียที เลขเอกสารนี้จะประกอบด้วย 4 ส่วน คือ (1) ทะเลน้อย (2) ทะเลสาบลำปำเราเรียกว่าทะเลสาบตอนบน (3) มาถึงปากกระเรียกว่าทะเลสาบสงขลาตอนกลางและ (4) ที่เกาะยอเรียกว่าทะเลสาบสงขลาตอนล่าง

จริงๆ ทะเลสาบสงขลาทั้งหมด ทั้งฝั่งตะวันออกตะวันตก อยู่ในการปกครองของพัทลุงทั้งหมด เพราะว่าที่พัทลุงเดิมที่หัวเมืองบางแก้วปกครองหมด จากบางแก้วไปเขาเมือง เขาชัยบุรี พัทลุงครองสงขลาหมด สงขลาเกิดขึ้นภายหลัง ในยุคทวดโหม เพราะฉะนั้นสงขลา พัทลุงจริงๆ แล้วเป็นเมืองเดียวกัน

คุณณรงค์ ศิริกุล

ผมเป็นปลัดมาจากนครศรีธรรมราช มาพูดกับพี่น้องที่นี่ ผมอาจอยู่ไกลไม่ได้สื่อสารกันเท่าที่ควร ผมไม่ได้มาคนเดียว มีเพื่อนจากประมงจังหวัดอีก 2 คนผมอยู่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ได้รับหนังสือเชิญจากคณะเลขานุการคณะทำงานแผนแม่บทฯ สงสัยว่า การจัดเวทีพี่น้องพูดอะไรกัน ผมตามมาฟัง มาดูแล้วก็มีแต่กงหรา อำเภ่อื่นๆไม่มี อยากจะพูดตรงนี้ว่าผมอยู่นครฯเป็นเลขาคณะทำงานพัฒนาอาชีพลุ่มน้ำปากพนัง คิดมาถึงเขตพัทลุง ควนขนุน ป่าพะยอม ล้ำไปถึงสงขลา ที่อำเภอระโนดบางส่วน ผมสงสัยว่าเขมันซ้อนทับกันได้หรือไม่ระหว่างโครงการลุ่มน้ำปากพนังกับโครงการทะเลสาบสงขลา

ในส่วนที่ 2 ที่ผมทำงานอยู่เล่าให้พี่น้องฟังว่า เขตโครงการค่อนข้างใหญ่ ด้านเก่าแสนไร่ จากเลปากพนังแหลมตะลุมพุก มาคิดไม่เสียบ ะฮวด ปัญหาตรงนั้นหลังโครงการเดินไปแล้ว ยังมีราษฎรหลายส่วนไม่เห็นด้วย ว่าไปทำไม ทำไมไม่ปล่อยให้ชนธรรมชาติ ไปปิดแม่น้ำทำไม คนที่เลี้ยงกุ้งบอกว่าถ้าไม่ปิดเราก็เลี้ยงกุ้งได้อีก เกิดผลกระทบกับชาวบ้าน ยังมีข้อโต้แย้งกันอีก อยากฝากว่าเวลาเราพูดกันมันก็มีดี เสนอกันเต็มไปหมด แต่เวลาไปทำจริง ปัญหาอุปสรรคจะเกิดนานาประการ ปวดหัว ขุดลอกคลองก็ดี พัฒนาอาชีพก็ดี ทำให้ปล่อยก็ไม่ทำนี่คือปัญหาที่เกิดขึ้น นอกจากนั้นผมก็เห็นด้วย ที่คณะทำงานรับฟังจากชาวบ้าน ผมคิดว่าเราต้องมีกระบวนการในการรับฟังชาวบ้าน ซึ่งผมอยากฝากว่าให้ชุมชนเป็นเจ้าภาพหลักในการพัฒนา เป็นตัวนำ แล้วให้ราชการเป็นที่เลี้ยงอยู่เบื้องหลัง ถ้าเกิดตรงนี้จะได้เกิดประโยชน์มาก

วันนี้มีคนกงหราน่าจะไม่เกิน 5 เปอร์เซ็นต์ แต่ก็ถือเป็นการนำร่อง ต่อไปน่าจะมีครั้งที่ 2 ที่ 3 นำผลของการพูดคุยครั้งแรกไปเล่าให้ฟังเพื่อให้คนส่วนใหญ่ได้รับรู้ หรือพูดจบแล้วน่าจะมีอะไรสักอย่างเพื่อเป็นข้อผูกมัด ตกกันว่า แต่ละพื้นที่ ควรจะมีข้อตกลงร่วมกัน อยากตั้งข้อสังเกตไว้

อาจารย์อริ รังสิโยภุญญ์

สำหรับพื้นที่นคร 2 อำเภอ คือ หนองหัวไทร โดยหลักการ พื้นที่ทะเลสาบจะไม่รวมไปด้วย คำว่าพื้นที่ทะเลสาบ คือ พื้นที่เวลาฝนตกจะไหลไปสู่ทะเลสาบ แต่ว่าหนองหัวไทรลงปากพนังยกเว้นช่วงน้ำท่วม น้ำมาก น้ำส่วนหนึ่งมาจากพรุควนเคร็งจะไหลลงมาในพื้นที่ทะเลสาบ ในอดีตผู้ว่าฯ ท่านหนึ่งขอให้พื้นที่ 2 อำเภอขอให้อยู่เขตทะเลสาบ จึงได้นำมารวมด้วยตั้งแต่บัดนั้นจนถึงบัดนี้

ในส่วนทั่วไป ความเห็นอื่นๆ ผมอยากปรึกษาหารือว่าเราจะมีภาคบ่ายอีกหรือไม่ หรือจะเอาให้จบไปอีกครั้งชั่วโมง แล้วจบ จะเอาอย่างไร... ในความเห็นของผมยังมีประเด็นอีกมากที่ยังไม่ได้พูดคุยกัน แผนเพื่อความยั่งยืนก็ยังไม่ได้พูดคุยกัน กินข้าวเสร็จแล้วค่อยมาว่าต่อกันนะครับ

อาจารย์อริ รังสิโยภุญญ์

สวัสดิ์รอบบ่ายนะครับ ก่อนที่จะคุยเรื่องอื่นๆ อยากเล่าว่า ในเรื่องการจัดการน้ำบริเวณป่าเขา ผมมีโอกาสได้ไปดูงานที่เชียงใหม่ เขาพาไปดูในพื้นที่การจัดการน้ำ ที่อำเภอเชียงดาว ครบ 700 ปีเมื่อเดือนเมษายนที่ผ่านมา เขามีการจัดการน้ำทำฝายนี้ แยกน้ำมาเข้าหมู่บ้านโดยตลอด สร้างฝายแล้วดึงน้ำออกมา อำเภอแม่กลางเขาบอกว่า ฝายกว่าปีแล้วที่ชุมชนจัดการกันโดยที่ภาครัฐไม่ต้องไปยุ่ง ทำมาตั้งแต่สมัยลำพูนเป็นเมืองหลวงโน่น

หากมีใครสมัครเป็นกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านจะรู้กันว่าเป็นหน้าที่โดยตรงในการดูแลเหมือง ต้องจัดการน้ำให้ลูกบ้านได้ ผมว่าเรื่องการจัดการน้ำในพื้นที่ท่งหระ-เชิงเขา นี้ หากมีคณะกรรมการลุ่มน้ำระดับตำบล ระดับอำเภอ น่าจะมีการไปศึกษาดูงานที่ภาคเหนือที่เขาทำกันมาเป็นร้อยๆ เป็นพันปี ว่าทำอะไร เห็นได้ว่ามีวิธีการที่น่าสนใจ ชาวบ้านดูแลกันเอง บริหารกันเองในเรื่องน้ำ แล้วก็ใช้กัน ที่น่าสนใจ คือ บ้านเขาเป็นภูเขา เขายังทำได้ ระดับน้ำในเหมืองสูงกว่าระดับน้ำที่นา เวลาน้ำจากเหมืองไปในนาเปิดช่องก็ลงได้ เอาน้ำจากเชิงเขาเลียบลงมา ตรงนี้จะเกิดจริงๆ ต้องใช้คณะกรรมการลุ่มน้ำ ที่ผมบอก เรื่องนี้ผมถือว่าเป็นการเริ่มต้น ผมฝากว่าน่าจะมีการศึกษาข้อมูลก่อนนะ แต่ละลุ่มน้ำไม่ใช่รีบ

ภาคใต้เพิ่งเริ่มแต่งตั้งกันไม่กี่วัน แต่เขาทำกันมานาน เพราะฉะนั้นในเรื่องการจัดการน้ำ ฝากตรงนี้ด้วยว่า เขามีคณะกรรมการลุ่มน้ำระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ไปสู่กรรมการลุ่มน้ำทะเลสาบ

ประเด็นที่เราคุยกันมาตั้งแต่เช้า ในเรื่องป่าต้นน้ำ ในเรื่องของคลองธรรมชาติ ตรงนี้เป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำจริงๆ ของพื้ลุดตั้งแต่ป่าพะยอมไปถึงป่าบอน ปรากฏว่ามีกรบุงกรกอยู่มากมายและมีสวนยางอยู่มาก ที่ตะโหมคที่บ้านพุด ข้างบนของน้ำตกไพรวัลย์ เป็นสวนยางหมดแล้ว

เราจะจัดการแต่แหล่งน้ำไม่มีเสียแล้ว อาจารย์ยังพรีดิกว่าสวนยางกับป่าไม่เหมือนกัน สวนยางไม่ใช่ป่าโล่งไปหมด ไม่มีรากใหญ่ๆ มากั้นน้ำ ถ้าจะให้ป่าน้ำเราต้องปล่อยไม้ไปถางมัน อะไรทำนองนี้ นี่เป็นความคิดในทางวิชาการเพราะฉะนั้นในเรื่องพื้นที่ต้นน้ำ เราสรุปในแผนแม่บทฯ ว่า (1) ต้องหยุดการบุกรุก (2) เรื่องน้ำธรรมชาติต้องการคืนสภาพเหมือนเดิม หมายความว่าให้มีป่าริมคลองเหมือนเดิม แต่ในสภาพปัจจุบันมีการบุกรุก มีการเขี่ยคลองหมดแล้ว เจ้าหน้าที่ที่ดิน บอกว่าต้องเว้นที่ริมคลองข้างละ 15 เมตร ในทางปฏิบัติค่อยๆ กัน แต่ตอนนี้เรามาพูดในเชิงหลักการเสียก่อน ถ้าอ่านในหน้าที่ 3 ข้อที่ 2 เรื่องคลองธรรมชาติแล้ว ไม่ทราบว่ามีอะไรเพิ่มเติมอีกบ้าง ในเรื่องแผนฟื้นฟู ข้อที่ 7 หน้าที่ 5 การใช้ที่ดินที่เกี่ยวข้องกับประเด็นต้นน้ำ

สำหรับพื้นที่ภูเขา ให้สำรวจและกำหนดเขตป่าอนุรักษ์ป่าสงวนให้ชัดเจน

มาตรการข้อที่ 2 ส่งเสริมให้มีการปลูกพืชเศรษฐกิจ น้ำน้อยลง หาพืชเศรษฐกิจอื่นที่ใช้น้ำน้อยลง ทราบข่าวที่นี้ป่าได้แปรสภาพเป็นสวนยางหมด ข้อ 7.5 ที่ตะเคียนเสนา มา เขายกที่ดินให้ทดลอง ส่วนที่นี้จะเพิ่มเติมอะไรบ้าง ในส่วนตรงนี้ มีมาตรการเพิ่มเติมหรือไม่ การใช้ที่ดินเราต้องกำหนด จัดเขต จัดโซน ว่าพื้นที่จะใช้ประโยชน์อะไร ตรงไหน กงหรามีความคิดอย่างไรตรงนี้...ถ้ายังไม่มีการเวนคืนไปก่อน

ถ้าหมดตรงนี้ผ่านไปในเรื่องการท่องเที่ยว เรามีแผนเรื่องการท่องเที่ยวอยู่ด้วย เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ กงหรามีความคิดเหมือนตะโหนดหรือไม่ ที่มีการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่เขาหัวช้าง มีมัลลเทศก์ รับนักท่องเที่ยวลง กงหราเราจะมีแนวคิดในการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์หรือไม่

คุณสมคิด อักษรเนียม

ผมขอเสนอแนะเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่กงหรายังมีที่มีศักยภาพพอสมควร ป่าต้นน้ำ ผมยกตัวอย่างสักนิด ที่ผมได้ไปเที่ยวมาทุกคลอง ยกตัวอย่าง คลองน้ำตกไหลวัลย์ เป็นคลองที่ยาวมาก ไกลที่สุดก็ว่าได้ น้ำสมบูรณ์ แต่บางส่วนมีการทำลายไป เพราะเป็นส่วนที่ปูย่าได้ปลูกยางไว้ก่อน คลองที่ยาวรองลงมาก็คือคลองทุ่งนาชีหรือคลองมโนห์รา ยาวรองลงมา นอกนั้นก็ยังมีคลองน้ำตกนางรำ คลองถัดลงมา คลองไม้ขาว ของ ตำบลคลองไม้ขาว นอกนั้นก็เหลือก็สันนิษฐานเดียว ก็สิ้นแห้งหรือว่าหมดน้ำแล้ว มีภูเขาทั้งกลางแล้ว

พูดถึงธรรมชาติยังสมบูรณ์อยู่มาก แถวโรงพยาบาลกงหรามีทัวร์ขึ้นไปทุกปี ป่าสมบูรณ์ หากมีการส่งเสริมให้มีการเดินป่า กงหราก็พร้อมแต่ยังขาดการเชื่อมโยงให้คำแนะนำให้ความรู้ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่าทำอย่างไรไม่ให้เกิดความเสียหายกับป่า

สัตว์ป่าที่แปลกๆ หากดูจากศูนย์พันธุ์หมดแล้ว แต่สมเสร็จ เลียงผา นกหัว นกโคเค่ (นกเงือก) ยังพอมีอยู่สภาพป่ายังมีความอุดมสมบูรณ์

การบุกรุกผมเชื่อว่าไม่มีแล้ว ที่มีการถางเพิ่มก็เป็นแค่สวนยางพาราเก่าที่ปู่ย่าเคยถางไว้แล้วปลูกเพิ่ม ผมยังจำได้ รุ่นปู่ผมมีคนหนึ่งก็ราวๆ 30 ไร่ มารุ่นพ่อผมได้คนละ 5 ไร่ มารุ่นผมได้คนละ 1 ไร่ ความจำเป็นต้องการรายได้ ส่งเสียลูกได้เรียนและหากิน จำเป็นต้องแผ้วถางตรงนี้

เรื่องหนี้สินไม่ต้องไปหวังว่าจะเสียแล้ว อยู่ที่ส่งลูกให้เรียน กว่าจะตายไป วิธีคิดของคนเดี๋ยวนี้... เงินมันไม่ออก แต่ต้องกินต้องใช้ทุกวัน ค่าครองชีพสูง

เรื่องการท่องเที่ยวก็ได้รับคำแนะนำก็พร้อม ผมเชื่อว่าธรรมชาติของกงหรามีมากมาย ผมอยากให้ทำตรงนี้ ถือว่าเป็นการเชิดชูกงหราได้มาก เพราะอย่างอื่นไม่มี นอกจากป่า เป็นสิ่งที่น่าจะมีรายได้ให้กับกงหรามากขึ้น

คุณถาวร พรหมสังคหะ

ขอเสริมสักนิดครับ ผมเคยขึ้นไปเที่ยวป่ากับหลวงตา ชวนกันไปหาสัตว์ป่า ไปพบกับสิ่งหนึ่งที่คนกงหราใส่ใจ แต่ยังไม่หยิบยกมาเป็นจุดขาย คือ ที่อยู่ของคอมฯ มีไร่คอมฯ ขนุน มีหน่อไม้ไผ่แดง มีฐานที่มันเรียบร้อย แล้วมีเอกลักษณ์ คือ หมวกเหล็ก ยังเหลืออยู่อีก สถานที่ตรงนั้นน่าจะเป็นจุดขายได้อีกแห่งหนึ่ง เข้าไปศึกษา ทุกวันนี้สิ่งเหล่านั้นถูกทำลายไปด้วยธรรมชาติ เนื่องจากการไม่มีการดูแลรักษา

อีกอย่างหนึ่งเรายังมีสมุนไพรบางตัว ที่อาจสูญพันธุ์ไปแล้ว หมอพื้นบ้านบางคนบอกว่าที่อื่นอาจจะหาไม่ได้ นอกจากกองหยาเรา เช่น หมูค่อม ลุงผมเคยขึ้นไปหา ทุกวันนี้หายากมากขึ้น เหตุผลที่สมุนไพรหายไประยะมีการแผ้วถางปลูกสวนยาง ทำลายไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ คนที่มีภูมิรู้ก็ไม่ได้มาบอกลูกหลานว่านี่คือสมุนไพรใช้ทำอะไร มีต้นไม้อะไรๆ ที่น่าสนใจ เช่น ต้นไผ่หลวง เปลือกจะมีกลิ่นหอม เอามาต้มกับน้ำร้อนกิน ในกองหยายังมีแต่ไม่มีคนไปจัดการ ไม่มีคนสนใจ ปล่อยให้มันเป็นไปตามธรรมชาติ ปัญหาอีกตัว คือ คนบ้านเราซึ่งขาดจิตสำนึกร่วมกัน คนคิดกันแต่ว่าอยู่บนเขา ไม่ใช่เขาอยู่เราจะไปดูแลทำไม ถ้าเป็นไปได้ หากเรามีเวทีแบบนี้อีก ผมอยากให้มีอีก แล้วอยากให้คนที่รับผิดชอบโดยตรงได้ขึ้นไปดูป่าสักคืน

ชาวกะเหรี่ยงมีที่ตำบลคลองเหลิม ยังมีอยู่พอสมควร ผมว่าถ้าจะไปเดินดู ผมว่าไม่เกิน 3 วันก็น่าจะเจอ ผมไปเห็นมาเมื่อไม่นานมานี้ ยังมีอีกหลายทับ อีกที่หนึ่ง คือ ที่น้ำราบ น่าจะส่งเสริมเป็นสถานที่ท่องเที่ยวได้ เมื่อก่อนพวกคอมฯ หรือว่าพวกเราไปอยู่กันหลายร้อยคน ปลูกหมาก ปลูกพืช บุตรรองหลบภัย ทุกวันนี้ยังมีเหลืออยู่ น่าจะได้รับการส่งเสริม ปลาหวดก็ยังมี แต่น้อยลง คนที่ขึ้นไปหาของป่าที่น้ำราบ (เป็นต้นน้ำที่อุดมสมบูรณ์ เกิดจากสภาพภูเขาสูงน้ำไว้มุมหนึ่งแล้วไหลมาอีกมุมหนึ่ง ลักษณะนี้เป็นพรุ เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ หรือเป็นคลองที่พื้นที่เสมอแล้ว) มีเนื้อที่หลายพันไร่ แล้วที่น่าส่งเสริมอีกตัว คือ ล่อน ลูกล่อน (เป็นไม้เดี่ยวไม่มีไม้สูงปน) มีละอองน้ำโปรยอยู่ตลอดเวลา เช่นอยู่ตลอดเวลา แม้เที่ยงวันก็ยังเย็น เป็นพื้นที่น่าส่งเสริม

อาจารย์ รัชนีโยกฤษฎ์

เรามาดู แผนที่ 3 เรื่องแผนอนุรักษ์ ข้อที่ 1 อนุรักษ์ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และป่าพรุ มีมาตรการ 8 ข้อ (อ่านมาตรการ) เราคิดว่าจะมีมาตรการอะไรบ้างเพิ่มเติม

คุณพา ผอมขำ

เริ่มเข้าใจจุดสำคัญ คือ ว่าเรื่องการดูแลอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ สิ่งที่จะเกิดขึ้นที่พวกเราได้พูด ไม่ว่าเรื่องการท่องเที่ยวที่ดี เรื่องอะไรก็ดี นี่คือหัวใจ เป็นกระปุกออมสินของพวกเรา วันนี้ในเขตเทือกเขาบรรทัด ป่าต้นน้ำของเรา คือ พื้นที่น้ำราบ ลูกล่อน มีพื้นที่เป็นพันไร่ ที่พูดกันนั้นแหละ ป่ายังมีความอุดมสมบูรณ์มาก อยากจะบอกกับพวกเราว่าเรายังคิดว่าเป็นของส่วนตัวมากกว่าเป็นของส่วนรวม ในการใช้สอยทรัพยากร ไม่คิดว่าต้องใช้สอยอย่างระมัดระวัง ใช้ได้ใช้เอา ไม่คิดว่าจะใช้ให้ได้อย่างยั่งยืน

หากว่าจะมีเด็กไปเที่ยว ขนเหล่า ขนของสกปรกขึ้นไป ก็ไม่สวย แล้วพวกเราเวลาไปหาปลา ลำสัตว์ ทำให้ระบบนิเวศความสมดุลเสียหายหมดครับ ตรงนี้พวกเราต้องมีความสำนึกเป็นเจ้าของร่วมกันเสียก่อน เราต้องใช้อย่างระมัดระวัง ตรงนี้ผมอยากให้พวกเราได้พูดคุยกันให้มากสักนิดครับ ผมเชื่อว่าวันนี้เราใช้ทรัพยากรกันอย่างสิ้นเปลือง เริ่มจะพบปัญหาอีกไม่กี่ปี อยากให้พวกเราได้สะท้อนกันว่าจะใช้ทรัพยากรอย่างไรให้ยั่งยืน มีคุณค่ามากที่สุด

คุณประวิทย์ เกื้อเกตุ

ผมอาศัยที่นี้เหมือนกัน จะพูดในเรื่องของต้นไม้ อยากจะบอกว่าการใช้ทรัพยากรให้อย่างคุ้มค่า การใช้ไม้บนเขาทำได้ เอามาสร้างบ้าน สร้างอะไร แต่ว่ามีคนจำนวนไม่มากตัดไม้แล้วไปส่งออกไปข้างนอก เป็นการใช้ทรัพยากรอย่างไม่เห็นคุณค่า เห็นแก่ได้แก่คนกลุ่มน้อย

อาจารย์อารี ริงสิโยกฤษฎ์

ประเด็นหลักคือว่า ทำอย่างไรให้คนในพื้นที่ตระหนัก เกิดจิตสำนึกว่าเป็นเจ้าของป่า เจ้าของแม่น้ำ ในขณะนี้ประชาชนคนหนึ่ง มีกรรมสิทธิ์ เป็นเจ้าของ 2 ระดับ คือ (1) ในระดับปัจเจก มีที่ดิน มีโฉนด และ (2) เป็นเจ้าของที่สาธารณะ ป่าเขาตรงนี้ เป็นของคนกงหราทั้งหมด

แม่น้ำลำคลองตรงนี้ก็ เป็นของชาวบ้านตรงนี้ เพราะฉะนั้น หากว่าเรามีความสำนึกว่าเราเป็นเจ้าของต้องช่วยกันดูแลรักษา ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เมื่อเรารู้ว่ามีนายทุนจากที่อื่นมาตัดไม้ของเรา เกิดประโยชน์กับคนอีกกลุ่มหนึ่ง หากเรารู้สึกเป็นเจ้าของเราก็ต่อต้าน เพราะฉะนั้น ในกระบวนการสร้างจิตสำนึก สร้างความรู้สึก เรื่องนี้เราก็มียุทธศาสตร์ในการสร้างความยั่งยืน คือให้การศึกษา สร้างความตระหนัก ให้มีความสำคัญ เราเรียกว่าเป็นแผนเพื่อความยั่งยืน เพื่อที่จะพัฒนาคน จะมีแผนในเรื่องสุดท้าย

คุณวิฑูรย์ จันทร์เทพ

การอนุรักษ์ เรามีคณะทีมงาน ตรัง พัทลุง นครศรีธรรมราช เราทำอนุรักษ์เราทำค่ายสามวัย จากจุดเริ่มต้นจังหวัดละไม่กี่คน มารวมกันเข้าค่าย ที่น้ำตกโดนแม่ทอง เราวมกันไปครั้งหนึ่งแล้ว ไปเก็บขยะ ตกลงว่าก็มีคนมาเที่ยวไปเก็บขยะกับเราด้วย ผมได้บอกเด็กๆ ไปร่วมกิจกรรม กัน 3 วัน ศึกษาเรื่องป่าไม้ ว่าไม้ต้นนี้เป็นอย่างไร ให้น้ำอย่างไร ผมไปดูงานที่ตรังมา 2 วัน บนเขานางวศิ เขาพับผ้า มาเข้าค่ายกัน ตอนนั้นเด็กเป็นร้อยแล้วครับ จริงๆ แล้วต้นน้ำตรงนี้ ก็อยากจะทำตรงนี้ ให้เด็กๆ ได้มาร่วมกิจกรรม ให้เด็กๆ ได้รู้ว่ามีน้ำมาอย่างไร ต้นน้ำมาอย่างไร ให้ไปทำกิจกรรมร่วมกัน

อาจารย์อารี ริงสิโยกฤษฎ์

เอาละครับ ดูเรื่องแผนการอนุรักษ์ การใช้ที่ดิน สำหรับพื้นที่เขา ส่งเสริมให้มีการปลูกพืชแบบผสมผสาน ให้พื้นที่สวนยางมีพืชอื่นขึ้นแซมด้วยเพื่อเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ ข้ามไปแผนสุดท้าย แผนเพื่อความยั่งยืน อันแรก อาจารย์วิฑูรย์ เป็นผู้เสนอว่าพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา นี้ เราน่าจะมีองค์กรบริหารจัดการโดยภาคประชาชนเอง แล้วก็มีรายละเอียดอยู่ หน้า 17 ทุกรัฐบาลจะมีคณะกรรมการ แต่ก็เปลี่ยนไปตามรัฐบาล ไม่มีความเชื่อมโยงกัน ถ้าจะให้เพื่อความยั่งยืน น่าจะมีองค์กรจากภาคประชาชน มีตัวแทนของกลุ่มอาชีพต่างๆ จากข้อเสนอในแผน เอาตัวแทนของกลุ่มอาชีพต่างๆ กลุ่มทำนา กลุ่มป่าต้นน้ำ นักพัฒนา นักวิชาการ ตัวแทนหน่วยงานต่างๆ เสนอตัวแทนมาตั้งเป็นสภาทะเลสาบ ไม่ทราบว่าเป็นด้วยหรือไม่ หมายความว่า เป็นองค์กรของประชาชนอย่างแท้จริง

อาจารย์วิฑูรย์ กาญจนสุวรรณ

โดยย่อๆ แล้วกันนะครับ ปัจจุบันเรามีกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบ ซึ่งมีอำนาจในการพิจารณาแนวทางการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบอย่างยั่งยืนว่าทำอย่างไร จากที่ผมได้ศึกษา โดยทางปฏิบัติจริง เนื่องจากว่าอำนาจทางกฎหมาย มีคนขงเรื่องขึ้นมาบ้านเราเรียกว่า กรมทั้งหลาย ซึ่งหน่วยงานกรมกองต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมีประมาณ 10 กรม ที่

สำคัญมาก บางกระทรวงก็มีบทบาทมาก ประเด็นที่เราพบคือว่า มีหลายโครงการที่หน่วยงานของภาครัฐจากกรุงเทพฯ ทำ สิ่งการมาจากกรุงเทพฯ ลงมาเรื่อยๆ

ชาวบ้านอำผมแต่เป็นเรื่องจริง ก็คือว่า อาจารย์รู้หรือไม่ว่าต้นไม้ที่แพงที่สุดในโลกอยู่ที่ไหน เราหลงกลผมบอกว่าไม่รู้ แถบบอกว่าที่พุกองครั้งนี้แพงที่สุด เพราะเป็นโครงการที่ใช้เงิน น่ากลัวว่าหลายล้านบาท แต่เหลืออยู่ต้นเดียว ต้นอื่นตายหมด ไม่ใช่พูดเฉพาะกรมป่าไม้ กรมอื่นก็มีปัญหาเหมือนกัน มีหลายโครงการที่ลงมาแล้วผจญเงินชาติ เพราะว่าพวกเราก็คิดว่าหลวงทำให้ฟรี ทำไมจะไม่เอา เช่นว่าขุดลอกคลอง เอาต้นไม้ไปหมด เราได้แต่ดูผลสุดท้ายอาจแก่น้ำท่วมได้จริง แต่น้ำในคลองจะแห้ง ก็เลยนึกคิดว่าทำอะไรที่จะเปลี่ยนรูปแบบ ในกลุ่มกรรมการ ไม่ให้ข้าราชการเป็นใหญ่ แต่ให้ชาวบ้านที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ คือ คนที่อยู่รอบลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เช่น ประมง ป่าต้นน้ำ สวนยาง ทำนา นาทุ่ง หรือผู้ประกอบการ ทำอย่างไรให้คนเหล่านี้มารับผิดชอบร่วมกัน

เวลาที่มีโครงการอะไรลงมา อย่างมาตรการเรื่องกันพื้นที่ริมคลอง 15 เมตร จากการระดมความเห็นกันแล้ว มี อบต. บางแห่งเห็นด้วย เสนอโครงการของงบประมาณ ไปสำรวจมาแล้วทุกอย่าง ว่าเห็นด้วยนโยบายด้วยวิธีนี้มีต้นไม้ริมคลอง 15 เมตร แต่ต้องย้ายบ้านบางหลัง ไปพูดกับชาวบ้าน ให้ค่าชดเชยบ้าง เพราะเขาปลูกยางไปแล้วเราจะเอามาปลูกไม้ยืนต้นที่อยู่ได้นาน โครงการเหล่านี้เสนอไปยังคณะกรรมการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบ ของเงินสนับสนุนแล้วไปบริหารจัดการกันเอง แล้วมีฝ่ายตรวจสอบ ไม่ใช่ทำให้เปล่า อันนี้ผมยกตัวอย่าง แล้วสิ้นปีจะมีโครงการที่ไปตามแผนแม่บทฯ อาจเป็นร้อยโครงการ แล้วอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง จะมีสภาทะเลสาบมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน พี่น้องจะได้มาแลกเปลี่ยนกัน

ผมเคยเสนอน่าจะมีสภาทะเลสาบ ไม่ใช่มีแค่สภาผู้แทนหรือสภาจังหวัด ที่เรียนรู้ปัญหาชาวบ้านที่เสนอโครงการแต่ละปี มาพบปะมาแลกเปลี่ยนกัน แล้วปีหน้าเราจะทำโครงการอะไรกันอีก โครงการที่ดีก็จะได้รับการสนับสนุนมากขึ้น แล้วในสภาน่าจะมีคนมาก คนทั้งลุ่มน้ำทะเลสาบ 3 จังหวัด พุกองทั้งนั้น นำเสนอเรื่องต่างๆ ที่น่าสนใจมาก เราอาจเสนอให้วิทยุชุมชน หรือที่อื่นมาถ่ายทอดกันเลย โครงการดีๆ ก็เสนอกันต่อ โดยให้คณะกรรมการจัดการทะเลสาบอนุมัติแต่ละปี

พี่น้องรู้หรือไม่ว่างบประมาณที่ลงมาในทะเลสาบ ปีหนึ่งเป็นหลายร้อยล้าน อาจจะเป็นพันล้าน หากมีการจัดการงบประมาณตรงนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ให้คนในพื้นที่รับรู้ ไม่ใช่ปลูกต้นไม้แล้วรอดอยู่ไม่กี่ต้น ผมเคยเสนอว่า ในกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบให้ชาวบ้านเป็นพระเอกเสียก็ได้หรือไม่ แต่ว่าพี่น้องของเราแต่ละกลุ่มต้องเสนอตัวแทนขึ้นมา ป่าต้นน้ำก็เอาตัวแทนป่าต้นน้ำ เอาคนที่สามารถชี้แจงให้เพื่อนเข้าใจ เห็นปัญหารวม ไปเสนอ นั่งเป็นกรรมการ ผมจะไม่มากครับ ไม่เกิน 20 คน ลดจำนวนข้าราชการลง ไม่เกิน 5 คน จาก 60 เปอร์เซนต์ แล้วเพิ่มจำนวนชาวบ้านขึ้นมา โดยให้เป็นองค์กรสูงสุดในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการแก้ปัญหาพื้นฟูทะเลสาบสงขลา โดยมีเงินกองทุนสักก้อนหนึ่ง สัก 2,000 ล้าน ที่จะฟื้นฟูทะเลสาบในระยะยาว เสนอโครงการเข้าไปในแต่ละปี บางพื้นที่ได้ประโยชน์จากทะเลสาบก็ต้องสมทบทุน... โดยหลักการก็คือว่า ใช้ตัวแทนจากเครือข่ายต่างๆ หน่วยงานราชการก็เขียนโครงการเข้ามาที่นี่ ไม่ใช่ว่าเซ็นเองอนุมัติเอง

เราจะไปแก้กฎหมายอีกทีว่าเสนอเป็นกฎหมาย ว่าให้บอร์ดหรือกรรมการลุ่มน้ำทะเลสาบมีอำนาจในการบริหารจัดการ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ท้องถิ่น ให้ประชาชนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ผมต้องไปเสนอคณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ผมบอกว่าเป็นคือแนวคิดเบื้องต้นจากการลงพื้นที่ แล้วศึกษาปัญหาจากในอดีต ผมได้สรุปไว้ในเอกสารหน้า 16 ว่าปัญหาที่ผ่านมาไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ทำอย่างไรที่จะให้มีประสิทธิภาพแก้ปัญหาได้ นี่แหละครับ ที่ได้นำเสนอไว้ตรงนี้

คณะกรรมการแบบใหม่ จะได้บริหารจัดการเสียที ทั้งเงินและอำนาจ จะอยู่ที่คณะกรรมการชุดนี้ทั้งหมดจริงๆ แล้วตอนนี้ ต่างประเทศได้ทำมามากแล้ว ผมไปดูงานมาหลายประเทศด้วย โดยที่บางโครงการรัฐบาลออกครึ่งชาวบ้านออกครึ่ง หรือว่าหน่วยงานราชการ เช่น กรมชลประทานทำเขื่อนก็ต้องมาของงบประมาณตรงนี้ด้วย จะได้รู้ความต้องการ ความจำเป็น ไม่ใช่ขอไปเองเหมือนเมื่อก่อน ขอผ่านกรมต่างๆ เรากำลังเปลี่ยนรูปแบบใหม่ ถือว่าเป็นโครงการพิเศษก็ว่าได้ ไม่เหมือนโครงการทั่วไป นี่เรียนเป็นเบื้องต้น เพื่อว่าใครมีข้อเสนอแนะอะไร เชิญครับ

ไม่แจ้งชื่อ

ผมอยากถามสักคนนะครับ เพราะว่าค้างคาใจมาก ว่าองค์กรตรงนี้เป็นภาคประชาชนรวม อบต. ด้วยหรือไม่ เพราะว่าถ้าอบต. มายุ่งเกี่ยวกับ มันจะกลายเป็นว่าสมรู้สมยอมกันเองอีก

อาจารย์วิชัย กาญจนสุวรรณ

หน่วยงานภาครัฐ ผมลดจำนวนลงหมดครับ หน่วยงานส่วนกลางเราก็ให้ไว้ตัวแทน เช่น กระทรวงทรัพยากรคนหนึ่ง องค์กรท้องถิ่น จังหวัดละคน ให้เขาเลือกกันเอง อย่างพัทลุง มี 160 อบต.ที่อยู่ติดลุ่มน้ำ ต้องมาระดมเลือกมา 1 คน สงขลา 1 คน อยากให้มาคิดรายละเอียดด้วยว่า อบจ. 1 คน เทศบาล 1 คนเพียงพอหรือไม่

ไม่แจ้งชื่อ

อำนาจที่ส่งไปเบื้องสูง คือ ส่วนกลาง เราเป็นภาคประชาชนเสนอโครงการไป อบต. พิจารณากันเอง เราเสนอไปหายหมด ถ้าเป็นไปได้ ให้ตัดพวก อบต. ผู้ใหญ่บ้านออกไป เพราะตัวของเขา องค์กรของเขามีเงิน มีอำนาจของตัวเองอยู่แล้ว

คุณพา ผอมขำ

ผมถือว่าวันนี้ทิศทางการพัฒนา รู้สึกว่ามีคนกลุ่มหนึ่งก้าวทัน แต่ก็ยังมีอีกหลายคนอยู่พ่วงท้ายอยู่ ทิศทางวันนี้ผมเองอยากเห็นมานาน ผมอยากเห็นว่าให้ชาวบ้านเป็นเจ้าของ ทั้งเงินและอำนาจ ไม่อยากให้ จากประสบการณ์ที่ผ่านมา เราถูกกระทำ เป็นบทสรุปว่าสังคมไทย ประเทศไทยได้อะไรไม่มากกับการพัฒนาในอดีตที่ผ่านมา แต่ในวันนี้เราพลิกมาเป็นการพัฒนาในลักษณะนี้ ให้ชาวบ้านที่รู้จริง มีภูมิปัญญา วิถีชีวิตที่เขาอยู่มาเป็น 100 ปี เรื่องปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหา เขาจะพูดได้ดีที่สุด การพัฒนาลุ่มน้ำฯ ผมอยากเห็นบอร์ดในลักษณะนี้ ที่ให้ชาวบ้านเข้าไปนั่งอยู่ แล้วก็อยากเห็นงบประมาณมากองอยู่เลยครับ ไม่ใช่คิดโครงการต้องเสนอไปทางรัฐบาลหรือกรม ที่ผ่านมาซึ่งจะมีการชักแซก ไม่ตรงไปตรงมา มีการเสนอผลประโยชน์ตอบแทน การแก้ปัญหา มันก็ไม่สามารถเกิดขึ้นจริงได้ ชาวบ้านก็เลยถูกระงับโดยตลอด หากชาวบ้านไปนั่งในบอร์ด ให้ชาวบ้านได้ตัดสินใจ มีงบประมาณลงมาให้ได้บริหาร เรื่องการพัฒนาต้นน้ำก็ดี เรื่องทะเลสาบก็ดี ทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน ผมว่าจะเป็นมิติใหม่ในการทำงานเป็นสิ่งที่ดี ผมอยากเห็นสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้น แต่ว่าสิ่งหนึ่งที่เราต้องเปลี่ยน คือ ตัวชาวบ้านเอง

อาจารย์วิชัย กาญจนสุวรรณ

เครือข่ายป่าต้นน้ำ ผมก็อยากได้คำแนะนำเหมือนกัน หากว่าเรารวมตัวกันได้ มีตัวแทนขึ้นมาจะมีพลัง เครือข่ายประมงก็เช่นกัน เครือข่ายทำนาก็เช่นเดียวกัน หากตัวแทนที่เป็นที่ยอมรับของสมาชิก เวลาพูดอะไรมันมีน้ำหนัก เสนอว่าเห็นด้วยไม่เห็นด้วยกับโครงการต่างๆ เรื่องนี้ก็ต้องรบกวนพวกเราต่อไปในเรื่องป่าต้นน้ำ

คุณพา ผอมขำ

ตรงนี้จะทำจริงๆ ทำได้ไม่อยากหรือครับอาจารย์ เพราะว่าตอนนี้ในกลุ่มน้ำทะเลสาบทั้งหมดเครือข่ายทุกเครือข่ายก็มีความสัมพันธ์กันอยู่แล้ว ลึกซึ้งหรือไม่ลึกซึ้งก็อีกอย่างหนึ่ง ผมก็รู้ว่าที่ตรงเรื่องป่าต้นน้ำมีกลุ่มอะไรบ้าง แฉวพัทลุง สงขลาเหมือนกัน

อาจารย์วิชัย กาญจนสุวรรณ

แต่ละเครือข่ายเราจะให้ไปจดทะเบียน ขึ้นรายชื่อไว้หมด เพื่อให้เป็นองค์กรตัวแทน ไม่จำเป็นต้องเป็น อบต. สมมุติว่ามีเครือข่ายปลูกป่าอยู่ที่ท่งหระ เป็นเขาวชน มีสมาชิกเท่าใด เครือข่ายมีสิทธิ์นั่งแน่นอนในสภาทะเลสาบ อาจมีเครือข่ายประชุมชนอยู่ 20-30 คนก็ได้ แต่ว่าพอเป็นกรรมการอาจเหลือน้อย อาจเหลือสักคน ประมงก็เหมือนกัน ทั้งฝั่งตะวันออกตะวันตก แต่ละเครือข่ายพอเข้าไปในบอร์ดก็เหลือคนเดียว ต้องไปตกลงในเครือข่ายกันให้ได้

คุณพา ผอมขำ

ในการจัดตั้งตัวแทนคณะกรรมการตรงนี้ ไม่จำเป็นต้องยึดติดกับหน่วยงาน อยากให้อีกรุ่นองค์กรคนที่ไปนั่งไม่จำเป็นต้องเป็นตัวแทนจากอบต. หรือจาก อบจ. แต่ว่าเอาตัวแทน ถ้าเป็นเรื่องป่าก็เป็นเครือข่ายป่า ตัวแทนป่าต้นน้ำก็จากเครือข่ายป่าต้นน้ำ ไม่จำเป็น บางครั้งตัวแทนเครือข่ายนั้นอาจเป็น อบต. หรือ อบจ. ก็ได้

อาจารย์วิชัย กาญจนสุวรรณ

หน่วยงานราชการก็มีสิทธิ์งบประมาณได้ แต่ต้องผ่านสภาทะเลสาบหรือกรรมการที่ว่า ตรงนี้เป็นองค์กรพิเศษ อยู่ในกำกับของราชการ ที่มีอยู่ขณะนี้ก็คือ สำนักงานกองทุนการวิจัย สกว. อันนี้จะขึ้นกับสำนักนายกฯ ก็ได้ แล้วแต่ตกลง อาจจะออกมาเป็นกฤษฎีกา เป็นพรบ. ก็ได้ ถ้ารัฐบาลเอาด้วย เสนอเข้าครม.ออกมาเป็นกฤษฎีกา

ผมเสนอตรงไปที่บอร์ดให้นำเสนอเรื่องนี้ ถ้าสังเกตจะเห็นว่า มี 3 กลุ่มหลัก คือ องค์กรประชาชน แล้วก็มีนักวิชาการผู้รู้ ไม่จำเป็นต้องอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ผู้รู้อาจเป็นชาวบ้านก็ได้ เป็นครูที่อุทิศตัวก็ได้ แล้วก็มีการเราต้องหาคนที่มีความรู้เพื่อส่วนรวมด้วย นี่เป็นแนวคิดเบื้องต้น

อาจารย์อารี รังสิโยกุลญ์

ประเด็นองค์กรลงไปศึกษาดู หากมีข้อเสนอดีๆ ก็ฝากมาได้ทั้งที่มอ.ก็ดี ราชภัฏก็ดี ม.ทักษิณก็ดี และที่อาจารย์จรูญ เรื่องแผนเพื่อความยั่งยืน เรื่องที่ 1 การจัดตั้งองค์กร เรื่องที่ 2 การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบโรงเรียน ถ้าไม่พัฒนาคณะแผนต่างๆ ก็ไม่เกิดประโยชน์ ทั้งที่ในสัญญาจ้างไม่มีแผนการศึกษา แต่เวทีทุกเวทีที่เราไปรณรงค์ก็บอกว่า แผนจะไม่เกิดผลหากไม่มีการพัฒนาคน ไม่มีการศึกษาเข้ามาเกี่ยวข้อง อันที่ 3 เป็นแผนเพื่อความยั่งยืนของป่าต้นน้ำ เกี่ยวข้องกับเราโดยตรง เรามีมาตรการอะไรบ้าง เช่นว่า เราต้องจัดตั้งหน่วยพิทักษ์ป่าต้นน้ำ ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ มีโครงการป้องกันและควบคุมไฟป่าด้วย อ่านข้อหนึ่งข้อใด อาจจะเพิ่มเติมกับออกมาได้

นอกจากนั้นก็มีการใช้ที่ดิน การจัดการทรัพยากรน้ำ มีหลายหัวข้อ ที่จริงเอกสารควรให้อ่านล่วงหน้า พี่น้องเพิ่งอ่าน อ่านแล้วต้องตีความพิจารณา ผมถามด้วยภาพรวมว่าทุกแผนที่เราพิจารณา ที่เรานำเสนอท่าน ฝากให้ช่วยพิจารณาทั้งหมดด้วย แม้ว่าเรื่องบางเรื่องไม่เกี่ยวกับป่าต้นน้ำ เป็นเรื่องประมงก็ดี ประวัติศาสตร์ก็ดี สิ่งเหล่านี้ต้องเชื่อมโยงกัน เกล็ดเขา เกล็ดนา เกล็ดเล เกล็ดควน ต้องเชื่อมโยงกัน กว่าจะได้ปลาเต็มสัปดาห์ มันต้องใช้ปลาจากในเลสาบ เอาไครมาจากเขาพระ เขาส้มจากแถวนี้ ไปรวมกันในหม้อ ความเชื่อมโยง หม้อต้มปลา 1 หม้อ เชื่อมโยงทั้งเล เพราะฉะนั้นกงหราจะอยู่เฉพาะกงหราไม่ได้ ต้องเชื่อมโยงทั้งปากกัน ทุกแผนที่เราวางมาช่วยนำไปอ่านด้วย หากมีความคิดใดๆ เห็นก็เสนอมาได้ อ่านหมดแล้ว แผนทั้ง 4 แผน มีรายละเอียดตั้งแต่หน้า 14 เป็นต้นไป เป็นแผนที่เราจะเสนอขึ้นไป

อาจารย์จรูญ หนูทอง

ผมว่าเอกสารนี้ใช้ได้ 2 ระดับ คือ (1) รับรู้ในเวทีและช่วยบอกคนที่ไม่มีด้วย และแผนแม่บทฯ มันก็ไม่ได้สิ้นสุดแค่นี้ มันก็ตามต่อเนื่องไปถึงโครงการที่ลง อีกระดับหนึ่งก็คือเป็นการรับรู้ ตรงนี้เป็นเบื้องต้นของการเรียนรู้ รับรู้ว่าเขาให้ทำอะไร บางเรื่องเราอาจยังไม่เข้าใจ เพราะว่ามีหลายเรื่องที่ไม่ได้เกิดในพื้นที่ของเรา ผมว่าเวทีส่วนหนึ่ง จดหมายข่าวที่พวกผมให้ พี่น้องจะได้เห็นว่าเวทีอื่นๆ คิดอย่างไร มองปัญหาอย่างไร ผมยกตัวอย่าง ว่าปัญหาที่พูดกันแล้วไม่มีใครทำ หากมีตัวแทนไปนั่งในองค์กร หากเราคิดว่าชุมชนเป็นตัวหลักในการพัฒนา การใช้ทรัพยากร มันต้องเริ่มจากตรงนี้ เราต้องหันไปดูในชุมชนดูว่า มีใครอยู่บ้าง แล้วที่มีอยู่ เราเชื่อถือได้ไหม เท่าที่ผมเห็นซึ่งเป็นสิ่งที่น่ากลัวมาก คือว่า พี่น้องไม่เชื่อตัวแทนของเราเอง นายบ้านก็ไม่น่าเชื่อถือ กำนันก็ไม่เท่าไร อบต.ก็เชื่อถือไม่ได้ อบจ. ก็เป็นพวกรับเหมา แล้วถามว่าใครเลือก ก็เรานั้นแหละ ตรงนี้น่ากลัวมากครับ เพราะรัฐธรรมนูญใหม่ ให้ชาวบ้านเป็นใหญ่ ตัวแทนที่ขึ้นมา ภาครัฐเขาเชื่อถือคนพวกนี้ พวกผมเก่งจริง พอเอาเข้าจริงๆ เขาถามว่าพวกคุณอยู่ชุมชนไหน ก่อตั้งมาเมื่อใด มีสมาชิกกี่คน มันเกิดขึ้นแล้วกับองค์กรใหม่ๆ ตั้งแต่ กตช. กกต. หาดตัวแทนชาวบ้านไม่ได้สักคน พอจะเอานายบ้านก็ไม่ใช่ อบต. ก็ไม่ใช่ เป็นปัญหาว่าตัวแทนชาวบ้านนี้เป็นใคร ปัญหาอยู่ที่ว่าประเทศนี้ไม่เคยนิยามว่าประชาชนเป็นใคร คืออะไร เมื่อหาตัวแทนก็หาไม่ได้ ระหว่างรัฐกับชาวบ้าน ชาวบ้านก็ไม่เชื่อถือรัฐ ราชการก็ไม่เชื่อถือชาวบ้าน ผมว่าตรงนี้เป็นปัญหาหลักเหมือนกัน วันข้างหน้าหากเรามีตัวแทนองค์กรขึ้นมาดูแลตรงนี้ ผมคิดว่าต้องแก้จุดอ่อนตรงนี้ด้วย ว่าเราจะสร้างศรัทธาให้เป็นที่ยอมรับได้ไหม

ผมว่าเราต้องมาเปลี่ยนที่การเมือง เปลี่ยนที่คนเลือก ต่อไปเราจะเลือกกันเพราะนโยบายได้หรือไม่ ไม่ใช่เลือกกันเพราะเป็นพี่น้องกันอย่างเดียว เปลี่ยนจากหวัะแนนมาเป็นนโยบาย ผมว่าอย่างนั้น

คุณสุพัฒน์ เศรษฐสุข

ผมว่าความขัดแย้งในพื้นที่งหามีเป็นบางคน ผมว่ามีน้อย ที่ไหนๆ ก็มี ผมว่าตรงนั้นไม่ใช่ปัญหา พูดถึงว่า อบต. วันนี้เป็นอย่างไบบ้าง ผมนี้ถ้ามีเงินผมจะจัดให้มาพูดกันสักที พูดกันจริงๆ แล้ววันนี้อย่าเอาเรื่องอดีตมาพูดกัน ต้องเอาเรื่องอนาคตมาพูดกัน คนส่วนใหญ่ จริงๆ แล้วการประชาสัมพันธ์วันนี้จะน้อยไป... คนไม่เข้าใจ ไม่แน่ใจว่าจะมาร่วมดีไหม บางคนรู้เรื่องบ้างไม่รู้เรื่องบ้าง บางคนติดภารกิจ ผมคิดว่าการตั้ง อบต. อบจ. ตรงนั้นไม่สำคัญ ผมเองคนหนึ่งไม่ได้นึกถึงตำแหน่ง ตรงนั้นไม่ใช่ปัญหาครับ

คุณประวิช จันทร์เทพ

ครับ ตามประเด็นที่ได้นั่งคุยกัน มีส่วนเกี่ยวข้องกับพื้นที่บ้านเราทั้งสิ้น ผมขอกลับไปพูดเรื่องการกระจายน้ำในพื้นที่ นี่เป็นข้อมูล ทางอาจารย์มาหาข้อมูล ข้อมูลในพื้นที่บ้านเรามีอะไรบ้าง ไม่ใช่ว่ากลับจากเวทีแล้วเราจะไปพูดคล่องกัน ไม่ใช่ เราต้องเข้าใจตรงนี้ด้วย ส่วนจะทำได้หรือไม่ ทำหรือไม่ทำ ก็ต้องผ่านองค์กรที่รองรับ ในเรื่องส่วนอื่นๆ ผมนึกว่าผู้ที่เข้าร่วม คงจะเต็มเปี่ยมในเรื่องความคิด ไม่ว่าเป็นใคร กลับไป ไม่ว่าจะเป็นใคร มีความคิดหลากหลาย กลับไปก็คงจะทำการบ้าน คิดว่ามีอะไรบ้างที่ต้องคิดตามผล มีอะไรบ้างที่ต้องคิด

ในเรื่องป่าต้นน้ำ หรือว่าคลองธรรมชาติ นี่เป็นข้อมูลนำเสนอ ไม่ใช่โครงการที่บอกว่าจะต้องได้ ตรงนี้ยังไม่จำเป็นก่อน เรียกว่าต้องไปผ่านกระบวนการก่อน ไปปรึกษาหารือภายใน ไม่ว่าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ต้องมีส่วนร่วมเป็นที่ยอมรับกันทุกฝ่าย เราพูดถึงอนาคต ผมคิดไปมาก ในเรื่องการพัฒนาหมู่บ้าน ถือว่าเป็นแค่ความคิดไปก่อน หากว่าไม่คิดไว้จะลำบาก แต่ถ้าคิดไว้แล้วยังไม่ทำก็ไม่เป็นไร จะทำวันไหน คิดไว้ก่อนก็เป็นเรื่องดี ขอบขอบคุณครับ

อาจารย์อารี รัตโยกฤษฎ์

ในนามผู้ทำแผนแม่บทฯ 3 สถาบัน ขอขอบคุณทุกท่านที่มาร่วมเวที เราได้รับข้อมูลไปทำแผนแม่บทฯ แล้วเมื่อแผนแม่บทฯ ทำมาครบ 20 เวที แล้วเราจะนำไปทำแผนที่เสร็จสมบูรณ์ แล้วก็จะมีเวทีใหญ่ ปิดอีกครั้ง เชิญพี่น้องไปดูว่าที่ 20 เวทีนักวิชาการไปสรุปเป็นแผนแล้ว ก่อนที่เราจะส่งแผนไปให้รัฐบาล จะให้พี่น้องได้ดูอีกครั้งหนึ่ง เมื่อแผนแม่บทฯ เสร็จ เราจะมีแผนปฏิบัติการอีกทีว่าจะทำในรายละเอียดอย่างไร เราจะได้ตรวจสอบกันได้ไม่มีปัญหา ส่วนข้อเสนอแนะต่างๆ อยากจะบอกเรากี่ส่งมาได้ บอกมาได้ สุดท้ายนี้ขอขอบคุณอีกครั้ง ขอถือโอกาสปิดประชุมครับ สวัสดีครับ

สรุปประเด็นจากเวทีการมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์
โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
ณ วัดกงหราใหม่ ตำบลกงหรา อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง
วันพุธที่ 21 เมษายน 2547

(ประเด็นที่สรุปข้างล่างนี้เป็นความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุม ไม่ใช่ความคิดเห็นของคณะผู้ศึกษา)

1. ป่าต้นน้ำ

ประเด็นปัญหา

- การบุกรุกทำลายป่าไม้ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ และป่าบางส่วนที่อยู่บนภูเขา

แนวทางแก้ปัญหา

- ใช้มาตรการในการหยุดทำลายป่าต้นน้ำ
- ให้มีการสำรวจพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกและดำเนินคดีกับผู้บุกรุกตามกฎหมาย

2. ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน

ประเด็นปัญหา

- เขตที่ดินทับซ้อนกัน ไม่มีความชัดเจน
- มีสารปนเปื้อนจากการทำการเกษตร และการทำสวนยางพารา
- มีการลดลงของพื้นที่ทำนาเพื่อไปปลูกสวนยางพาราเพิ่มขึ้นแทน เพราะรายได้มีการหมุนเวียนเร็วกว่าทำนา ส่วนการทำนานั้นสมัยนี้ทำเพื่อการยังชีพเท่านั้น ไม่ใช่ทำเพื่อขายอย่างสมัยก่อน การสร้างถนนและการทำสวนยางในพื้นที่ต้นน้ำทำให้เกิดการชะของดินตะกอนและน้ำเมื่อฝนตก ส่งผลให้ เกิดน้ำท่วมในพื้นที่อำเภอกงหรา นอกจากนี้ยังพัดพาดินตะกอนไหลลงสู่ลำคลองและทะเลสาบทำให้ ลำคลองและทะเลสาบตื้นเขิน

3. ทรัพยากรน้ำและมลพิษทางน้ำ

ประเด็นปัญหา

- ปัญหาเรื่องไม่มีน้ำใช้ในหน้าแล้ง ในการทำนา ทำให้การทำนาต้องล่าช้าไป ทั้งที่มีคลองอยู่หลายสายที่เป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำ โดยน้ำที่ชาวบ้านใช้อยู่ในปัจจุบันนั้นได้มาจากน้ำฝน และน้ำใต้ดิน
- ช่องทางน้ำจากการสร้างถนนไม่มีความสมดุล คลองหลายสายเปลี่ยนทิศทาง เพราะไม่มีอะไรมากั้นคลอง
- พื้นที่ต้นน้ำไม่มีน้ำใช้
- ปัญหาน้ำเสียจากการทำยางแผ่น การเลี้ยงสัตว์บริเวณต้นน้ำ
- อำเภอกงหรา还没有ระบบชลประทาน

แนวทางแก้ปัญหา

- ต้องการให้มีการสร้างฝายขนาดเล็กที่บริเวณพื้นที่ต้นน้ำ เพื่อกักเก็บน้ำให้พอใช้ โดยคำนึงถึงการเกิดน้ำท่วมและดินถล่มจากการสร้างฝาย
- การแก้ปัญหาเรื่องน้ำในพื้นที่เกษตรต้องศึกษาเฉพาะพื้นที่ ในการสร้างฝายต้องศึกษาระดับพื้นที่ว่าบริเวณใดสามารถสร้างฝายได้หรือไม่ และสามารถผันน้ำมาใช้ในการเกษตรได้หรือไม่ด้วย
- การพัฒนาแหล่งน้ำจะต้องดูความเป็นไปได้ ทำอย่างไรให้น้ำอยู่ในคลอง โดยจะต้องมีการจัดการปัญหาเรื่องสายน้ำทั้งหมดให้เป็นระบบ คำนึงถึงพื้นที่เป็นหลัก และมีการจัดการเรื่องของคลองด้วย โดยให้ขยายจาก 6 เมตร เป็น 20 เมตร เพื่อให้เป็นคลองสายหลักในการเป็นที่รดน้ำเข้าสวน เข้านา

4. ประเด็นอื่น ๆ

- วิธีการคิดของคนในชุมชนเปลี่ยนไปเป็นการบริโภคนิยม ทำให้เกิดหนี้สินขึ้นมา มีปัญหาต่อการหันกลับไปยังเกษตรแบบชีวภาพ
- การจัดองค์กรทะเลสาบ ยังมีหน่วยงานภาครัฐเข้าไปควบคุมอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้ประชาชนไม่มีโอกาสได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- การขุดลอกคลองนั้นจะต้องทำเป็นระบบ เช่น ต้องมีการศึกษาเรื่องการเวนคืนที่ดินของประชาชนว่าจะส่งผลกระทบหรือไม่
- ต้องมีการแก้ปัญหาเรื่องสารเคมีปนเปื้อน โดยหันมาใช้วิธีเกษตรแบบธรรมชาติ เช่น ใช้ปุ๋ยชีวภาพ
- มีกองทุนเพื่อการศึกษาให้กับประชาชนในพื้นที่ได้รู้
- การจัดองค์กรควรจะให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการในสภาทะเลสาบด้วย

รายชื่อผู้เข้าร่วมเวทีการมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์
โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
วันพุธ ที่ 21 เมษายน 2547 ณ วัดกงหราใหม่

1. คุณทรงวุฒิ	เกื้อคลัง	38	ม. 1	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
2. คุณทัต	สมบุญ	4	ม. 1	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
3. คุณสิน	จันทร์พริ้ม	81	ม. 1	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
4. คุณกฤษณพล	ช่วยยก	89	ม. 1	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
5. คุณวิฑูรย์	จันทร์เทพ	21	ม. 1	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
6. คุณพา	คอมขำ	16	ม. 1	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
7. คุณวุฒิ	อินจุล	107	ม.1	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
8. คุณขรรค์เพชร	คงสุค	18	ม.2	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
9. คุณปรีชา	ตุลยนิคย์	24	ม. 2	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
10. คุณสุชาติ	สงแทน	36	ม. 2	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
11. คุณจิต	หนูนุ่น	22	ม. 2	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
12. คุณประกิจ	เกื้อเกตุ	2	ม. 2	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
13. คุณสุพัฒน์	เศรษฐสุข	52	ม. 2	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
14. คุณช่วง	หนูเอียด	54	ม. 2	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
15. คุณสมหมาย	รัตนานุกุล	6	ม. 3	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
16. คุณประวิช	จันทร์เทพ	8	ม. 3	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
17. คุณสุทัศน์	จันทร์เทพ	121	ม. 3	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
18. คุณถาวร	พรหมสังคหะ	110	ม. 3	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
19. คุณณรงค์ชัย	ชายเกตุ	44	ม. 3	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
20. คุณหนูเพลิน	อินทอง	112	ม. 3	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
21. คุณจาริก	คงเกลี้ยง	35/1	ม. 3	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
22. คุณเริงศักดิ์	สังข์ทอง	29	ม. 3	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
23. คุณสิริภาพ	สุกแก้ว	115	ม. 3	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
24. คุณสุราษฎร์	หอมฤทธิ์	89	ม. 4	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
25. คุณพัน	เนาว์ปุ่น	39	ม. 4	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
26. คุณอำพล	จันทร์เทพ	4	ม. 4	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
27. คุณสมใจ	มากเขียว	181	ม. 5	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
28. คุณสิน	เขาว์นุ่น	92	ม. 5	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
29. คุณสมคิด	ทองพัง	6	ม. 5	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
30. คุณจรงค์	คงคำ	66	ม. 5	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง

31. คุณชุม	อินขาว	3	ม. 6	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
32. คุณประยูร	เพชรโชติ	33	ม. 6	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
33. คุณธำรงค์	เพชรโชติ	83	ม. 6	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
34. คุณชิต	นวลเปียน	41	ม. 6	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
35. คุณสมพงษ์	รัตนากุล	13	ม. 6	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
36. คุณหนูอื่น	จันทร์เทพ	38	ม. 6	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
37. คุณสุดติ	นวลพรม	84	ม. 6	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
38. คุณหนู	สงแทน	257	ม. 6	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
39. คุณมณี	อินนุรักษ์	39	ม. 6	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
40. คุณทวี	คงเกลี้ยง	8	ม. 7	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
41. คุณหนูขาว	ชายเกตุ	69	ม. 7	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
42. คุณสุทิน	จันทร์เนียม	42/1	ม. 7	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
43. คุณสมคิด	อักษรเนียม	23	ม. 7	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
44. คุณเจิม	นวลเขียน	142	ม. 7	ต. กงหรา	อ. กงหรา	จ. พัทลุง
45. คุณเบญจวรรณ	จิรันดร	สวท. พัทลุง				
46. คุณอรุณ	เทศนุ้ย	ศทบ. 11 สงขลา				
47. คุณนันทวัน	ศิริไกรพัฒน์	ททท. หาดใหญ่				
48. คุณดุสิต	โกสยกันนท	แขวงการทางจังหวัดพัทลุง				
49. คุณวิกร	คล้ายคลา	ศูนย์ทรัพยากรน้ำบาดาลภาค 11 สงขลา				
50. คุณสงวงศ์	ยอดเกื้อ	เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน จ. พัทลุง				
51. คุณอรัญญา	อัสวารีย์	สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง				
52. คุณเพ็ญศรี	บุญदानนท์	สถาบันวิจัยสุขภาพสัตว์น้ำชายฝั่ง				
53. คุณณรงค์	ศิริกุล	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช				
54. คุณศิริวัฒน์	รัตนชาติ	สำนักงานประมงจังหวัดนครศรีธรรมราช				
55. คุณพิรพงศ์	บุญพรัน	สำนักงานประมงจังหวัดนครศรีธรรมราช				
56. คุณวิชัย	เจริญศิลป์พานิช	สำนักงานชลประทานที่ 16				
57. คุณประมวล	มณีโรจน์	ศูนย์ทะเลสาบสงขลา จังหวัดพัทลุง				
58. คุณนันทพร	จันทร์สุกหิรัญ	สถานีวิทยุ มอ. FM. 88.0 MHz				
59. คุณอรุณรัตน์	แสงละออ	สถานีวิทยุ มอ. FM. 88.0 MHz				
60. คุณณรงค์	มุแกม	สถานีวิทยุ มอ. FM. 88.0 MHz				
61. คุณรส	สืบสหากร	สถาบันพัฒนาการชลประทาน				
62. คุณเลอศักดิ์	วีระกุลไพบุลย์	สถาบันพัฒนาการชลประทาน				
63. คุณอารี	รังสิโยกฤษฎ์	สถาบันราชภัฏสงขลา				
64. คุณสุเทพ	ทิพย์ธารา	สถาบันราชภัฏสงขลา				
65. คุณนรินทร์	อินทร์จักร์	สถาบันราชภัฏสงขลา				
66. คุณวีระวุธ	ชุมช่วย	สถาบันราชภัฏสงขลา				

67. คุณนพรัตน์	บำรุงรักษ์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
68. คุณศักดิ์ชาย	ลงนกร	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
69. คุณวาสนา	เสรีวัฒนาชัย	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
70. คุณจุฑารัตน์	บุญรัตน์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
71. คุณธีรยุทธ	สถาพร	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
72. คุณจิระเดช	ศิริวัฒน์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
73. คุณอรสา	ลงทอง	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
74. คุณรุ่งรัตน์	เจริญวิศาล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วัดกงครাইใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

บรรยากาศเวทีการประชุมในวัดกงครাইใหม่

บรรยากาศเวทีการประชุมในวัดกงครাইใหม่

บรรยากาศเวทีการประชุมในวัดกงครাইใหม่

